LAISVĖ
Semi-Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park 17, N. Y.
Tel. MIchigan 1-6887

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaca, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

LAISVĖ

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY
Dukartsavaitinis

Dalis Queens apskrityje (N. Y.)	$10.00
Kanadoje	$10.00
Kitur užsienyje	$12.00
Jungtinėse Valstijose	$9.00

Pavienio egzemp. kaina 10 centų

PRICE 10c A COPY

No. 38 * * * * * Ozone Park 17, N. Y. Penkt., gegužės (May) 12, 1961 * * * * * METAI 50-ji

KRISLAI

Ukrainiečiai Lietuvoje.
70 profesorių laiškas JAV prezidentui.
Vėl niekina Prūseiką.
Bendradarbiams.

— Rašo R. Mizara —

Kai šie žodžiai rašomi, Lietuvoje baigia viešėti Ukrainos menininkai ir poetai, rašytojai.

"Laukiame Jūsų, brangūs draugai!" rašo savaitraštis "Literatūra ir menas." Ir laikraštis prideda:

"Svečiai iš Ukrainos pabuvos ne tik Vilniuje. Meniniai kolektyvai — Valstybinis Liaudies choras, šokių ansamblis, solistai, kompozitoriai, rašytojai aplankys Kauną, Šiaulius, Klaipėdą, Panevėžį, kur susitiks su darbininkais, kolūkiečiais, moksleiviais..."

Taip, įvyko dar viena didelė šventė mūsų tėvų žemėje!..

—:—

Apie 70 amerikiečių profesorių iš Harvardo ir Brandeis universitetų spaudoje paskelbė atvirą laišką prezidentui Kenedžiui. Ko jie nori?

Jie prašo, jie ragina prezidentą Kenedį, kad jis—

Neruoštų militarinės intervencijos į Kubą;

Neremtų jokių iš Kubos pabėgėlių, norinčių padaryti ten invaziją;

Atsteigtų prekybinius ryšius su Kuba, ir

Koncentruotųsi ekonomiškai padėti kitoms Lotynų Amerikos šalims.

—:—

Profesoriai kritikuoja Kenedžio vyriausybės politiką Kubos klausimu. Jie sako: naudojimas jėgos komunizmo Lotynų Amerikoje nesusilpnins, o tik jį labiau sutvirtins.

Profesoriai skelbia, kad neseniai organizuota prieš Kubą kontr-revoliucija (invazija), "įkvėpta" ir visaip remta Amerikos valdžios, **nieko daugiau nepadarė, kaip tik pažemino JAV vardą plačiame pasauly.**

Šventą tiesą sako šitie įžymūs amerikiniai švietėjai. Jiems pritaria milijonai kitų amerikiečių.

—:—

Kažkoks peckelis "Keleivy" vėl imasi niekinti Leoną Prūseiką. Anot jo, Prūseika nebuvęs joks revoliucionierius ir caro žandarai jį 1909 metais suėmę, o carinis teismas nuteisęs visam amžiui į Sibirą ne dėl to, kad Prūseika buvo Lietuvos social-demokratų partijos narys, o "dėl jo tėvo laisvamaniškumo"!

Kur jūs matėt durnesnį dalyką!..

—:—

L. Prūseikos šmeižikai žino, kad jis jau miręs, kad jis negalės jiems atmauti. Dėl to jie dabar spiaudo nuodingomis seilėmis į veikėją, visą savo subrendusį gyvenimą aukojusį, kad jo tauta būtų laisva ir laiminga, kad visa darbo žmonija būtų laisva ir laiminga.

Bet šmeižikas net ir mirusiojo bijosi: nedrįsta po savo šmeižtais padėti tikrą vardą ir pavardę!

Keleivinis Strazdas melavo, "liudydamas" prieš L. Prūseiką deportacijos byloje, bet nieko nepešė. Dabar kiti renka sutras ir jomis mirusįjį švaisto.

Nieko, poneliai, jūs tuo nepasieksite: **prieš L. Prūseiką jūs buvote ir esate tik nykštukai.**

—:—

Mūsų bendradarbiams: kai kurie mūsų bendradarbių rašiniai, net ir senokai prisiųsti, dar vis nepamatė dienos šviesos dėl to, kad turime skubesniais klausimais raštų. Nesirūpinkite: **jie bus išspausdinti, o jus prašome rašyti daugiau.**

Tarybų Sąjunga turi viltį taikingam sugyvenimui

Jerevanas. — Įvyko paminėjimas 40 metų gyvavimo Armėnijos Tarybų Socialistinės respublikos. Apeigose dalyvavo TSRS premjeras Chruščiovas ir sakė kalbą bėgamaisiais tarptautiniais klausimais.

Chruščiovas sakė, kad jau yra susitarta Tarybų Sąjungos su Jungtinėmis Valstijomis greitoje ateityje laikyti konferenciją nusiginklavimo klausime. (Washingtone sako, kad diplomatiniais keliais susitartarta ją laikyti liepos pabaigoje.) TSRS premjeras sakė:

"Tarybų Sąjunga viską daro, kad likvidavus Antrojo pasaulinio karo palikimą Europoje — padaryti taikos sutartį su Vokietija, kad sunormalizavus pastovumą taikos pasaulyje... Jos laukia viso pasaulio žmonija, o pirmoje vietoje uždraudimo atominių ginklų."

Chruščiovas sakė, kad visas pasaulis turi viltį, jog Kenedžio administracija bus realistinė. Tiesa, tą viltį aptemdė invazija Kubon ir Amerikos žymių asmenų dirbtinai daromi tarptautiniai erzinimai, kuriuos seka JAV paskubus apsiginklavimas.

TSRS premjeras sakė, kad Jungtinės Valstijos ir Kuba yra artimi kaimynai ir turėtų sugyventi draugiškai. "Po to, kas atsitiko su invazija, turėsime viltį, kad Jungtinės Valstijos padarys teisingas išvadas Kubos klausime", sakė TSRS premjeras.

Mokslininkai reikalauja uždrausti atomų ginklus

Oslo, Norvegija. —60 pasaulinių mokslininkų, filosofų ir žymių veikėjų iš 50 šalių laikė konferenciją. Jų tarpe buvo 12 mokslininkų iš Jungtinių Valstijų su Dr. Linus Paulingu priešakyje. Mokslininkų suvažiavimą remia Cyrus S. Eaton, JAV mokslininkai R. M. Hutchins, Lewis Mudford, P. N. Baker, anglų filosofas Bertrand Russell ir daug kitų.

Mokslininkų konferencija priėmė rezoliuciją, kurioje ragina tas valstybes, kurios jau turi atominių ginklų, juos panaikinti, o tas, kurios dar neturi, tai negaminti ir nuo turinčių nepriimti..

Ši konferencija įvyko išvakarėse 16-kos metų išlaisvinimo Norvegijos iš hitlerininkų okupacijos, ir išvakarėse šaukiamos NATO (Vakarų militarinės sąjungos) vadų konferencijos.

Osle demonstravo 10,000 žmonių

Oslo, Norvegija. — Prie rūmų, kur susirinko NATO viršininkai laikyti konferenciją, demonstravo 10,000 žmonių. Vakarų šalininkai sveikino NATO, o tuo pat kartu studentai šaukė: "Šalin NATO!.. Mums nereikia atominių bombų Norvegijoje!.. Amerikonai važiuokite namo!"

Vieni sakė kalbas prieš karo kurstytojus, o kiti reiškė viltį, kad Jungtinės Tautos neprileis prie naujo karo.

DAKTARAS PASIDARĖ SAU OPERACIJĄ

Maskva. — Antarktiko TSRS stotyje staigiai susirgo daktaras apendicitu. Operacija buvo būtinai reikalinga. Dr. Leonidas Rogozovas atsistojęs prieš veidrodį, su pagalba technikų, patsai pasidarė operaciją, kuri truko dvi valandas.

Jugoslavija varžo ambasadų žinias

Belgradas — Jugoslavijos vyriausybė patvarkė, kad užsienio ambasadoriai, kurie leidžia informacijų biuletinius, turi atskirti jų leidėjus nuo ambasadų. Pagal naują patvarkymą biuletenių leidėjus Jugoslavija turės teisę bausti kalėjimu už neteisingas informacijas.

Tarybų Sąjunga sutiko su Jugoslavijos patvarkymu. Bet Jungtinės Valstijos, kurių ambasados biuletenis daug rašė politiniais klausimais, nesutinka ir rengiasi savo biuletenį visai sulaikyti.

T. SĄJUNGA PRAPLĖS MIRTIMI BAUDIMĄ

Maskva. — Patariant TSRS prokurorui R. A. Rudenkai Aukščiausios Tarybos prezidiumas išleido patvarkymą, kad mirties bausmė būtų praplėsta. Mirtimi bus baudžiami dideli vlstybės turto vagys, falšyvų pinigų dirbėjai ir nepataisomi prasikaltėliai.

Tokio. — Japonijos geležinkelių kompanijos pasiskolino $80,000,000 Amerikoje iš World Bank pinigų.

Apie naujus įvykius Kubos respublikoje

Havana. — Kubos premjeras Kastro sakė kalbą karininkams, kurie baigė Casa Blanca karo mokyklą. Jis sakė, kad jeigu imperialistai vėl puls Kubą, tai kubiečiai kaip vienas stos kovon ir atmuš.

Iš Kubos išplaukė Ispanijos laivas "Covadonga" su 300 žmonių, daugumoje kunigų ir zokoninkių. Kuboje buvo apie 800 katalikų kunigų, kurių tris ketvirtadalius sudaro atvykę iš Ispanijos. Kubiečiai reikalauja: "Laukan ispanus fašistus kunigus!"

Nors Kuba skaitoma katalikiška šalis, bet tikrai katalikizmą praktikuoja tik apie 10 procentų gyventojų. Kunigai neturi vardo masėse, nes jie visada palaikė užsienio imperialistus ir žmonių išnaudotojus.

Iš Guatemala City praneša, kad po invazijos Centrinėje Amerikoje labai nupuolė JAV vardas. Studentų susivienijimas buvo surengęs demonstraciją prie prezidento Miguel Ydigoras Frentes rūmų. Dalyviai, 5,000 studentų, protestavo prieš lavinimą invazijos jėgų Guatemaloje. Jų vadas Castejon pareiškė: "Mes nesame už Kastro, bet mes smerkiame mūsų vyriausybę už organizavimą invazijos Kubon".

Majoras Ernesto Guevara, Kubos industrijos ministras, pateikė planą pakėlimui industrinės gamybos.

Pirmiau Kuba per metus pasigamindavo tik 500,000 tonų plieno. Dabar TSRS stato plieno fabriką Santiago de Cuba mieste, kurio metinė gamyba bus 250,000 tonų; modernizuoja Atilana de Acero fabriką, kuris taip pat galės pagaminti 250,000 tonų. 1963 metais Kuba jau pasigamins apie 1,000,000 tonų plieno.

Elektros jėga per penkeris metus bus padvigubinta — pakelta iki 920,000 kilovatų-valandų. Už penkerių metų Kuba galės pasigaminti 1,000,000 tonų cemento, 1,000,000 tonų naftos, 5,000 sunkmežimių ir žymiai padidins audinių gamybą.

Su Lenkijos pagalba Kuba stato laivų statyklas, kur bus gaminama žvejų ir prekiniai laivai iki 10,000 tonų įtalpos.

Tokius Kuba turi ateities planus, kad pakelti industrinę gamybą, padauginti cukraus, kavos ir bananų gavybą ir tuo būdu pagerinti žmonių gyvenimą.

Genevoje sprendžia Laoso reikalus

Geneva, — penktadienį, gegužės 12 dieną, čionai turi atsidaryti keturiolikos valstybių konferencija Laoso reikalais. Delegatai jau atvyksta. Konferencijoje dalyvaus: Laoso, Burmos, Kambodžos, Kanados, Kinijos, Šiaurinio Vietnamo, Pietinio Vietnamo, Francūzijos, Indijos, Lenkijos, Thailando, Anglijos, Tarybų Sąjungos ir Jungtinių Valstijų delegatai.

Washingtonas iki paskutinių dienų laikėsi "nervų politikos", skelbiant, kad jeigu Laose visiškai nebus sulaikyti mūšiai, tai JAV konferencijoj nedalyvaus. Bet tokiai politikai pareiškė griežtą priešingumą Anglija, Indija, Francūzija ir kitos valstybės. Todėl jau ir JAV delegacija atvyko.

Laose mūšiai sulaikyti, jeigu nesiskaityti su nedideliais susikirtimais, kurie dar pasikartoja tai vienur, tai kitur.

Masės sveikino A. Shepardą

Washingtonas. — Pirmadienį, gegužės 8 d., Washingtone buvo priėmimas pirmąjam Jungtinių Valstijų astronautui Shepardui. Į Baltojo Namo parką jis atskrido malunsparnyje.. Jį ir jo žmoną pasveikino prezidentas Kenedis ir kiti JAV valdininkai. Shepardas buvo apdovanotas medaliumi už atsižymėjimą.

Po to Pennsylvania gatvėje įvyko paradas. Sakoma, kad parado pažiūrėti buvo apie ketvirtadalis milijono žmonių.

Roma. — Italai nepasitenkinę, kad JAV siekia mažinti jų imigrantų kiekį.

Sako: "Atlas" raketa suardė JAV planus

Washingtonas. — R. S. Allen ir Paul Scott rašo: "Atlas raketos neabejotinas netinkamumas uždavė smūgį JAV gynybai ir erdvių užkariavimui".

Kas su "Atlas" raketomis yra, tai kol kas smulkmenų nėra žinoma. Bet jau aukštoji komanda pasirinko jų vieton "Redstone" rūšies raketas.

"Atlas" raketos buvo rokuojamas geriausiomis ir siekiančiomis už 5,000 mylių. Kiek žinoma, jų kelios susprogo vos iššovus.

Havana. — Kuba panaujino prekybos sutartį su Tarybų Sąjunga.

Astronautas sutvirtino JAV poziciją NATO suvažiavime

Oslo, Norvegija. Atsidarė NATO sąjungos 1961 metais pirmoji konferencija, kurioje dalyvauja užsienio ministrai, militariniai ir ekonominiai vadai. Šią sąjungą sudaro 15-ka valstybių.

Jungtinių Valstijų politiniai ir militariniai vadai atvyko su planais perorganizuoti NATO. Konferencijos išvakarėse jie turėjo nepasisekimų, tai Laoso valstybėje, liaudies sukilimas Pietų Vietname, nepavykusi Kubon invazija ir nesutikimai su Portugalija Angolos reikalais. Veikė ir Tarybų Sąjungos mokslininkų iššovimas erdvių laivo, kuriame karininkas Gagarinas apskriejo kosmoso erdvėse aplinkui Žemę. Bet JAV politiką pataisė pavykęs iššovimas karininko Shepardo. Tas pakėlė JAV prestižą.

NATO konferencijoje numatoma plačių diskusijų, jeigu Francūzija nepasiduos pilnai NATO komandai. Numatomas Francūzijos ir Vakarų Vokietijos prieštaravimas, dėl pastarosios apginklavimo Jungtinių Valstijų atominiais ginklais.

Tuo kartu Europoje vis daugiau auga masių reikalavimas uždrausti atominius ginklus ir ieškoti kelių prie visiško nusiginklavimo.

Washingtonas. — Aviacijos viršininkai sako, kad 1970 m. Jungtinės Valstijos jau turės 100,000 civilinių lėktuvų.

Kovos Pietryčių Azijoje ir Vakarų intervencija

Saigonas. — Liaudies kova Laose, tai tik dalis kovų Piet-rytų Azijoje. Žmonių sukilimai plečiasi Pietų Vietname ir Thailande. Tik padarytos liaudies naudai reformos apstabdė kovą Kambodžoje ir Burmoje.

Pietų Vietname liaudies partizanų artilerija gaudžia Saigono apylinkėje. Mūšiai eina Binh Duonga srityje, tik 25 mylios nuo Saigono.

Kas mases verčia kovoti?

—stato klausimą diplomatai. Vakarų diplomatai ir militaristai mato tik "komunistus kurstytojus", bet jie nemato to baisaus vargo ir skurdo, kuriame gyvena liaudis ir atsisako toliau taip gyventi.

Iš Washingtono atėjo žinių, kad prezidentas Kenedis mato Laoso karaliaus ir jo valdžios klaidą, kad jie nesistengė pagerinti liaudies gyvenimą. Jis pataria Pietų Vietnamui daryti liaudies naudai reformų.

Bet JAV militarinių jėgų viršininkas generolas Lyman L. Lemnitzeris stoja už militarinę intervenciją, kad Jungtinių Valstijų jėgomis nuslopinti "komunistinį judėjimą" Piet-rytų Azijoje.

Daugelis diplomatų mano, kad Pakistano prezidentas Mohammedas Ayub Khanas, Vakarų šalininkas, teisingai patarė: "Aš manau, kad jus, amerikiečiai, gerai apgalvokite pirm pasirinksite militarinės intervencijos kelią". Gi Vietnamo partizanų vadas sako: "Vakarų ginklai yra bespėkiai prieš liaudies išsilaisvinimo idėjas".

Dabar čionai atvyko JAV vice prezidentas Johnsonas. Jo misija — patikrinti įvykius Laose, Pietų Vietname, Thailande ir parvežti į Washingtoną patarimą: ar galima pritaikinti generolo Lemnitzerio intervencijos planą.

Brasilia. — Brazilijos prezidentas Janio Quadros išleido pareiškimą ir sako, kad Brazilija neprisidės prie ekonominių sankcijų prieš Kubą. Taipgi jis atsisako smerkti Kubą demokratijos klausime, nes tai Kubos vidaus reikalas.

Cleveland, Ohio

MIRĖ VIKTORAS ROMONDAS SENAS VEIKĖJAS

Gegužės 10 dieną mirė ilgametis Clevelando gyventojas ir pažangiųjų tarpe veikėjas Viktoras Romondas, sulaukęs 77 metų amžiaus.

Pašarvotas Grdina šermenynėje, 1053 E. 62nd St., Clevelande. Bus laidojamas šeštadienį, geg. 13 d. 1 val. popiet, Lakeview kapinėse.

Liūdesy liko dukra ir žentas — Elvyra ir Pranas Stripeikai, taipgi anūkas Viktoras.

Liūdesio valandoj "Laisvės" redakcija reiškia nuoširdžią užuojautą Elvyrai, Pranui ir Viktorui, taipgi visiems velionio draugams.

(Žinią telefonu pranešė E. Stripeikienė. Ji taip pat prašė, kad velionio draugai nepirktų gėlių jam pagerbti; kurie nori pagerbti, kad išreikštų savo užuojautą per spaudą.)

Paryžius. — Susidaužė Francūzijos keleivinis lėktuvas su 79 keleiviais ir įgulos nariais Sacharoje. Visi žmonės žuvo.

LAISVE

LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LAISVE, INC.

Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays.

102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK 17, N. Y.

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.

Established April 5, 1911 — ROY MIZARA, Editor

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$9.00	Canada and Brazil. per year	$10.00
United States, per 6 months	$5.00	Canada and Brazil, 6 months	$5.00
Queens Co.	$10.00 per year	Foreign countries, per year	$12.00
Queens Co., $5.50 per six months		Foreign countries, 6 months	$6.50

Alan B. Shepard --- didvyris!

TAIP, ALAN B. SHEPARD JR., vardas pasiliks Amerikos ir viso pasaulio istorijoje, kaip žmogaus, antro pasaulyje, pasiekusio kosminę erdvę. Pirmuoju, aišku, yra tarybinis kosmonautas Jurijus Gagarinas. Pastarasis atliko didesnį žygį už Shepardą, nes jis erdve aplėkė aplink Žemę. Astronautas Shepard Jr. erdvėje išbuvo tik apie penkias minutes. Bet jis erdvę pasiekė, ir jis iš erdvės matė mūsų Žemę! O tai reiškia milžinišką dalyką!

Turime atsiminti, kad žmogus, šaunamas į erdvę, rizikuoja viskuo, ką turi brangiausio, — savo gyvybe. Ir Shepardas tuo rizikavo, ir jis parodė didžiulių sugebėjimų ir ištvermės.

Gal būt po metų visa tai, ką šitiedu vyrai atliko, bus skaitoma mažmožiu. Gal tuomet žmogus jau bus pasiekęs mėnulį. Mokslui sparčiai plečiantis, visko galima tikėtis. Bet ir tuomet Gagarino ir Shepardo žygis nebus pamirštas, kadangi jiedu buvo pirmutiniai pasiekę tai, ko joks Žemėje gyvenąs žmogus ligi šiol nebuvo pasiekęs!

Darbo unijų fronte

NE VISKAS GERAI darbo unijų fronte. Tai pripažįsta kiekvienas, atidžiau sekąs bruzdėjimą AFL-CIO nariuose ir vadovybėje. Yra žmonių, kurie tiesiog sako: AFL-CIO gali skilti, gali ir vėl susidaryti dvi darbo unijų federacijos.

Šių metų balandžio 14 d. Niujorke įvyko (prie uždarų durų) buvusių CIO federacijoje unijų (industrinių) atstovų konferencija, kurioje dalyvavo ir Mašinistų unijos atstovai. Ten buvo pareikšta daug nusiskundimų AFL-CIO vadovybe, ypatingai prezidentu George Meany, kurio politika—"amatinių unijų politika", sena, gompersinė politika. Buvo atsižvelgta ir į tai, kad po Amerikos Darbo Federacijos ir CIO susivienijimo, darbo unijos ne tik nepaaugo nariais, bet kai kurios unijos gerokai sumažėjo.

Tasai pažadas, būk po abiejų federacijų susivienijimo bus pradėtas didelis vajus suorganizuoti visus, arba nors daugumą, — neorganizuotus darbininkus į unijas, nuėjo vėjais—buvo tuščias pažadas. Pietinių valstijų darbininkai, kurie buvo neorganizuoti, taip ir pasiliko.

Prezidento Meany politika ligi šiol buvo: mesti laukan tas unijas, kurios jo vadovybei nepatinka. Ir jo sumanymu buvo išmesta milžiniška—pati didžiausia—unija, Tymsterių unija. O ši unija pasirodė pati veikliausia, ir ji šiandien turi apie 1,700,000 narių!

Buvo manyta, kad Tymsterių unijos nariai sukils prieš savo vadovybę, prieš prezidentą Hoffą, ir jo vieton pastatys tokį asmenį, kuris lenktųsi prieš Meany. Bet taip nebuvo. Mėtymas unijų iš AFL-CIO pasirodė didžiai kenksmingas visam darbininkų judėjimui.

Minėtoje konferencijoje buvo ir daugiau visokių skundų, pasisakymų prieš AFL-CIO prezidentą.

Buvo nutarta visus skundus, pareikštus konferencijoje, perduoti prezidentui Meany. Bet šis, išklausęs juos, pasakė: gerai, susipažinsiu su jais ir žiūrėsiu, ką mes čia padarysime. Jis "žiūrėjo", "galvojo", bet jokių žingsnių nepasitenkinusių unijų pareikštiems reikalavimams įvykdyti nedarė.

— : —

VISIEMS ŽINOMA, kaip prez. Meany šaltai, tiesiog priešiškai traktuoja negrus. Ir tik dėl to, kad AFL-CIO vadovai tokią negatyvę pažiūrą į negrus reiškia, negalima pravesti didesnio vajaus už naujų milijonų darbininkų įtraukimą į darbo unijas.

Neseniai įvyko dar vienas anti-negriškas atsitikimas: AFL-CIO iždininkas-sekretorius William Schnitzler išstūmė iš vietos negrą Theodore Brown. Brown dirbo civilinėms teisėms ginti komiteto (AFL-CIO) pirmininko padėjėju. Schnitzleris, aišku, to nepadarė be Meany žinios. Browno paleidimas iškelia naujus nesusipratimus. Atsiminkime, kad negrai unijistai jau seniai reiškė nepasitenkinimą prez. Meany politika.

— ; —

TAIGI ORGANIZUOTAME darbo unijų judėjime kyla nauji debesys, kurie gali labai aptemdinti visą padangę: gali įvykti skilimas, didžiulės kovos tarp pačių organizuotų darbininkų.

O Meany sau ramiai sėdi ir traukia cigarą. Jis rūpinasi tik "dideliais reikalais"; jam galvoje tik tai, kaip greičiau sunaikinti komunizmą. Meany, atsiminkime, buvo ir tebėra "šaltojo karo ritieris." Jo politika visuomet buvo aršesnė už mirusiojo Valstybės sekretoriaus Dulleso. Kadaise Meany viešai pasisakė, netgi pasididžiuodamas: "Aš niekad nebuvau pikietininkų eilėje..."

Dabar daug kas priklausys nuo Reutherio ir kitų blaivesnių, toliau numatančių darbo unijų vadovų apdairumo ir aktyvumo.

Kas ką rašo ir sako

GRAIKIJOS 2,000 POLITINIŲ KALINIŲ BALSAS

Prašome paskaityti sekamą:

Manolis Glezas ir 16 kitų Graikijos demokratų, kurie daug metų vargsta kalėjimuose ir ištremtyje, 2,000 Graikijos politinių kalinių ir tremtinių vardu kreipėsi atviru laišku į pasaulio visuomenę, į visus geros valios žmones, į visus antifašistus, juos ragindami stiprinti kovą už visuotinę politinę amnestiją Graikijoje ir už jų išvadavimą. Laiške rašoma:

"Gestapo ir SS kankinimų kamerose, koncentracijos stovyklose ir kalėjimuose, kalinimo vietose ir mūšiuose mes, jūsų antifašistinės kovos draugai, kartu su jumis kovojome su šūkiu "Mirtis vokiškiesiems okupantams!" Mes buvome vienose stovyklose su Koventrio ir Rostovo gyventojais, su Baltarusijos ir Prancūzijos partizanais. Mūsų širdys plakė kartu su Stalingrado gynėjų širdimis. Mes okupuotoje Graikijoje iškėlėme nacijos laisvės ir garbės vėliavą."

Laiške toliau rašoma, kad, išvadavus tėvynę, kovotojų-antifašistų laukė ne pagarba, o persekiojimai, juos ėmė žudyti tie, kurie bendradarbiavo su hitlerininkais. Tūkstančiai buvo nužudyti. 500 žmonių mirė kalėjimuose ir ištremtyje. 2,000 žmonių tebėra gyvi, jie iki šiol vargsta kalėjimuose.

"Kovos už laisvę, demokratiją ir taiką draugai, jūs, kovoję fronte, kalnuose, barikadose, visi žmonės! Mes jus raginame: pareikalaukite iš Graikijos vyriausybės, kad ji nutrauktų persekiojimus ir trėmimus, nemestų iššūkio visai žmonijai, 17 metų kalindama mus, nacionalinio Pasipriešinimo judėjimo kovotojus, paskelbtų visuotinę amnestiją, atkurtų taiką ir ramybę šalyje, kad mūsų šalis stotų į taikaus kūrimo kelią.

2,000 Graikijos politinių kalinių ir tremtinių vardu spaudžiame jūsų rankas."

Laišką pasirašė M. Glezas, G. Eritriadis, A. Ambatelas, K. Lulis, Ch. Florakis, G. Trikalinas, S. Papajanis, J. Palavas, N. Kepesis, Avra Percalidu, Keti Zevgu ir kiti.

Tai parodo, jog "demokratinėje" Graikijoje, priklausančioje "laisviesiems Vakarams," dedasi baisūs dalykai. 2,000 politinių kalinių!

Pažangioji žmonija privalo šį jų balsą išgirsti ir siųsti Graikijos valdžiai reikalavimus, kad amnestuotų politinius kalinius!

MARIJONAI IR FILOMENA

Ir Čikagos marijonų organas pradėjo stenėti dėl Filomenos atšventinimo. Žiūrėkime, kaip marijonai raitosi:

Filomenos gerbimo kultas prasidėjo nuo 1802 metų, kai gegužės 24 d. šv. Priscilės katakombose (Romoje) buvo rastas 13 ar 15 metų mergaitės skeletas su labai sužalota kaukole. Ant jos kapo buvo rastas ir užrašas, sudėliotas raidėmis, užrašytomis ant plytelių. Užrašo žodžiai neturėjo prasmės. Mokslininkai priėjo išvados, kad tos plytelės gal bus sudėtos darbininko, kuris nemokėjo skaityti. Archeologams tyrinėjant toliau ir svarstant tą užrašą, prieita išvados, kad turėta mintyje užrašyti ant to kapo: "pax tecum Filumena" (taika su tavimi Filomena). Kape rasta stiklinis indelis su pastebimais simboliais: dviem inkarais, trimis strėlėmis, palmės šaka ir gėle arba dega lu (fakelu). Iš čia padaryta išvadą pagal visus ženklus, kad kape rasti kankinės mergaitės kaulai.

1805 m. popiežius Pijus VII rastus kaulus pavedė saugoti vienam kunigui (Don Francesco di Lucia), kuris juos patalpino Mugnano del Cardinale bažnyčioje, netoli nuo Neapolio. Čia ir prasidėjo žmonių pamaldumas į mergaitę, apie kurios gyvenimą, šventumą, dorybes ir mirtį buvo tik tiek žinoma, kiek iškasenos mokslininkams galėjo pasakyti. Taip ir nėra aišku, ar anoji mergaitė, gyva būdama, vadinosi Filomena...

1837 m. popiežius Gregorius XVI leido švęsti Filomenos šventę rugpiūčio 11 d., o 1855 m. popiežius Pijus IX patvirtino Mišias kankinės mergaitės garbei. Teologai samprotavo, kad Bažnyčios mintimi nereiškia būtinai, kad atrastieji kaulai būtų Filomenos kaulai. Pakanka, kad būtų gerbiama už tikėjimą kankinė mergaitė.

Taigi tuo vardu nuo dabar negalima šventinti bažnyčių, o jau turinčios Filomenos vardą turi pasirinkti kitą. Šiuo vardu galima krikštyti vaikus, bet jau ne kaip šventosios vardu.

Tokią "informaciją" apie Filomeną pateikia klerikalų organas. Gerai! Bet kur gi buvo popiežių—Pijaus VII, Gregoriaus XVI ir Pijaus IX — razumas? Kodėl jie buvo tokie akli? Kodėl jie ragino mergaites ir bažnyčias krikštyti vardu Filomenos, kurios iš viso niekad nėra buvę?..

Mat, biznis! O popiežiai—irgi biznieriai! Nebuvusios Filomenos vardu jie ir kiti dvasininkai prisigraibstė iš tamsių žmonių milijonus dolerių. Na, ir dabar jau Filomena — *no good.* Ar tai nėra iš tikinčiųjų žmonių baisus pasityčiojimas?!

Tikras *monkey business!*

Lawrence, Mass.

Po to, kai vulgarai padarė daug žalos miesto Bellevue ir katalikų Šv. Marijos kapinėse, buvo paskelbta, kad kas praneš apie piktadarius ir suteiks progą juos areštuoti, gaus $310.

Tapo suimti Herbert W. Eggert ir Richard J. Rheaume ir tik po $10,000 kaucijos paleisti. Manoma, kad atitinkamai bus nubausti.

Sekmadienį, gegužės 21 d., Maple Parke įvyks LLD ir LDS kuopų banketas. Visus ir visas, kaip vietinius, taip ir apylinkės, kviečiame atsilankyti. Jeigu bus graži, šilta diena, daug laiko praleisime tyrame ore parke, o jei bus ir vėsu—užtenka pastogės. Turėsime valgių ir tinkamų gėrimų. Prašome dayvauti.

Gavau knygą "Lietuvos Meno Istorijos Bruožai," parašytą J. Jurginio. Tai labai gera knyga. Manau, kad tokia tiktų LLD nariams. Manau, kad tą pasvarstys LLD centras.

Vietinis anglų laikraštis rašo, kad Tarybų Sąjunga pasigamino bombinį lėktuvą, kuris gali pakilti 85,000 pėdų, skrajoti po 2,500 mylių per valandą ir erdvėse išsilaikyti 90 dienų. Jis aprūpintas atomine energija.

Vietos ūkininkai skundžiasi, kad šaltas pavasaris. Seniau šiuo laiku jie jau nemažai lauko darbų būdavo atlikę.

Sekamdienį, birželio 18 d., Maple Parke vyks Massachusetts apskričių piknikas. Turėsime daug žmonių iš Massachusetts ir kitų valstijų. Meninę programą atliks Montello Vyrų Grupė vadovybėje Alberto Pociaus. Dalyvaus iš "Laisvės" redakcijos D. M. Šolomskas, kuris pasakys kalbą bėgamais klausimais. Moterų Sąryšis ruošia stalą su įvairiausiais valgiais. Prašome visus ir visas ruoštis dalyvauti.

S. Penkauskas

Žiūrint pro mano akinius

— Rašo MIKROMEGAS —

REALIZMO KLAUSIMU

Vilniaus Grožinės literatūros leidykla yra išleidusi *V. Zaborskaitės* knygą, pavadintą *"Realizmo klausimai,"* kurioje gana išsamiai nagrinėjama realizmo fazės mene bei literatūroje. Ji gvildena pagrindinį skirtumą tarp naturalizmo, fotografinio (vulgariojo) realizmo, kūrybinio bei kritinio realizmo, demokratinės kritikos ir pagaliau marksistinės estetikos bei socialistinio realizmo metodikos. Jos teikiamos pamokos gana svarbios ir įdomios, todėl betarpiškai jomis ir pasinaudosime.

Autorė sako, jog "realistinio meno, kaip socialinės tikrovės atspindžio, supratimas buvo neabejotinai gyvas tarprevoliuciniame dešimtmetyje (1905-1917 m.—M.), dekadentizmo išaugimo laikais. Šitaip suprastam realizmui buvo svetimas tas aklas tikrovės kopijavimas, kuriuo jį kaltino simbolizmo stovyklos atstovai." Gyvenimas yra tik žalia medžiaga, o dailė jo sintezė. Menas aklai tikrovės nekopijuoja, bet *atkuria* jos vaizdą, perleistą per menininko ideologinę prizmę. Besparnis naturalizmo menas veda prie gyvenimo tiesos iškraipymo, nes "kopijuoti ir teisingai atvaizduoti yra dar toli gražu ne tas pats. Atrankos, esminių tikrovės bruožų išskyrimas, tipizavimo stoka atskiria naturalizmą nuo realistinio meno." Realistinis lietuvių rašytojas Jonas Biliūnas sako, jog "geriau būtų, jeigu ne visą, ką gali keturios sienos ar pora akių matyti pasirodytų ir literatūroje... menininkas turi mokėti nupiešti iš gyvenimo tikrovės faktų ant popieriaus tokį paveikslą kad jame matytume susikoncentravusiais, spindinčiais svarbius gyvenimo ženklus..., o ne niekniekius." Menininkas turi išskirti esminius, tipiškus bruožus nuo nereikšmingų.

Apie tipizavimą dailėje įžymusis rusų rašytojas M. Gorkis pasakė, jog jei nupieši paveikslą žiūrėdamas tik į vieną mužiką, tai dar nebus kūrinys, bus tik fotografija. Bet jei išstudijuosi fizinius bei psichinius bruožus šimto mužikų ir atrinkęs iš jų teigiamybes bei visa tai meniškai susintetinęs tokį kūrinį parodysi — tai bus dailė, bus kūryba. "Menininkas teisingai įvertina tikrovę tada, kai subjektyvus jo požiūris į ją sutampa su objektyvia dalyko padėtim. O subjektyviojo ir objektyviojo momento sutapimas mene tuo pilnesnis, kuo pažangesnė menininko pasaulėžiūra, kuo giliau jam pavyksta suvokti tikrovės reiškinių prasmę, kuo visapusiškiau jis tą tikrovę pažįsta... Materialistinė estetika jau seniai suprato, kad menas nėra tikrovės kopija, mechaniška fotografija."

Pažangūs menininkai nesako—"menas menui"; tai formalistų šūkis. Jie sako—*menas gyvenimui!* Pažangus menas, sukurtas socialistinio realizmo metodu, ne tik teisingai atspindi esamąją visuomenę, bet ir propaguoja jos ateities siekius. Apie meno visuomeniškumą knygos autorė sako: "Meno ryšys su visuomeniniu gyvenimu reiškiasi dviem aspektais: iš vienos pusės menas atspindi visuomeninę buitį, iš kitos — ją veikia. Dekadentizmas neigia abu to ryšio momentus."

Kai mes gėrimės gražiu paveikslu, turime atminti štai ką: ar ten pavaizduota, nors ir prastai, *gražus objektas (pav. gamtovaizdis),* ar gražiai meniškai sukurtas *atsai paveikslas,* nors objektas ir nebūtų toks žavus? O tarp šių dviejų klausimų yra didelis skirtumas! Eilinis žiūrovas dažnai mėgaujasi tik pirmuoju vertinimu (gražiu objektu).

Apie realistinės kūrybos kritiką labai daug ką būtų galima pasakyti. Tačiau mes apsiribosime tik viena gerbiamos autorės pastraipa:

"Už realizmo įtvirtinimą kovojanti kritika... irgi nebuvo vienalytė. Smulkiaburžuazinės demokratijos pozicijose stovintieji kritikai rėmėsi kritinio realizmo teorijos principais. Jie atliko didžiulį progresyų vaidmenį, skatindami literatūros ištikimybę gyvenimui, reikalaudami menininko progresyvios, demokratinės pasaulėžiūros, kuri padėtų jam atpinkti iš tikrovės esminius, tipiškus bruožus ir tinkamai juos įvertinti liaudies interesų požiūriu. Betgi proletarinių revoliucijų epochoje prieš literatūrą iškilę naujų uždavinių, kurių kritinis realizmas nebepajėgė visu pilnumu įvykdyti nei kūrybos praktikoje, nei teorijoje ir kuriuos spręsti teko marksistinei estetikai. Ir marksistinė kritika stengėsi įtvirtinti kritinį realizmą literatūroje, bet jos argumentavimas, jos teoriniai pagrindai buvo kiti. Ji davė klasinę literatūros reiškinių charakteristiką ir teigė, kad meno realizmas ir liaudiškumas gali būti iki galo nuoseklus tik tuo atveju, jeigu tas menas paremtas proletarine ideologija. Toje kritikoje dar spalio revoliucijos išvakarėse ryškėjo marksistinės estetikos bruožai. Tad analizuojant kovą dėl realizmo 1905-1917 m. laikotarpyje atrodo tiksliu skirti du jos atžvilgius: demokratinės ir marksistinės kritikos vedamą kovą dėl realizmo XX amžiaus pradžios lietuvių literatūroje."

Demokratiniai realistinės literatūros pradininkais V. Zaborskaitė laiko vėlesniuosius raštus G. Petkevičaitės - Bitės, S. Kymantaitės - Čiurlionienės, Lazdynų Pelėdos (seserų Lastauskaičių), Žemaitės - Žymantienės, J. Biliūno ir V. Mickevičiaus - Kapsuko. Ypatingai ji vertina Biliūną kaip pažangų realistą rašytoją ir kritiką. V. Kapsukas buvo pirmas davęs meno kritika ir socialistinio realizmo metodui marksistinės estetikos sąvoką.

BŪNA IR TOKIŲ KURJOZŲ

Sakoma, jog į tapytą paveikslą nereikia žiūrėti per arti, nes tai kenkia jo perspektyvai, jo esminiam grožiui. Gal dėl to ir mes, senieji amerikiečiai, išgyvenę New Yorke 50 metų, dažnai nepastebime šio miesto egzotikos, kuri matoma pro mūsų langus, kurios pilnas mūsų kiemas. Atvažiuoja turistas, tekinas perbėga miestą ir pamato daugiau, negu mes per visą amžių, o grįžęs į tėvynę—paskelbia savo įspūdžius. Mes tai persispausdiname savo laikraščiuose, skaitome ir išsižioję stebimės: "o je, žiūrėk, kokių negirdėtų dalykų yra mūsų New Yorke!"

Nuostaba visai naturali ir nuoširdi. Didelė mūsų tautiečių dalis, praleidusi New Yorko dangoraižių šešėlyje visą amžių, nežino net, kad pietiniame Manhattan salos smaigalyje yra Bowling Green ir South Ferry. O ką jau kalbėti apie Laisvės statulą, kurią lankęs yra gal vienas iš tūkstančio. Dauguma mūsų piliečių vien žino kur yra "šapa," "hauza," "štoras," "bučernė," "groserne," "saliūnas" ir bažnyčia!

Neseniai mus atlankė keli pastabūs Lietuvos rašytojai bei žurnalistai. Vienas jų, M. Sluckis, dabar Vilniaus savaitraštyje (Literatūra ir menas) informuoja Lietuvos žmones apie Amerikos gyvenimą. Mes persispausdinę tai skaitome, ką tas "grinorius" apie mus parašė. Jo raštas įdomus, patrauklus, informuojantis. Bėda tik, kad ne viską ten mes galime atpažinti, o, rodos, čia ranka pasiekiamas dalykas. Va, kad ir mūsų "aukso širdį," Wall Strytą (Sienos gatvę), įspūdžių autorius sufonetino į "Uolstritį," panašų į kokį tai uolinį ritini. Sunku dasiprotėti, kur tokia vieta galėtų būti. O jei kokis naivus turistas panorėtų tokią "egzotiką" pamatyti — nė iki persiškų kalėdų jos nesurastų!

Mūsų automobilių karalius Fordas draugą Sluckį dar negražiau apgavo. Viršuje savo produktų kalėdinės ekspozicijos vartų tasai šelmis didžiausiom raidėm užrašė: "Santa's Wonderland," kas lietuviškai, keturiais žodžiais tariant, išeitų — Kalėdų senelio (Santa Claus) stebėtinoji žemė. Gi straipsnio autorius tai išsivertė į "Šventasis kraštas" (Holy Country). Čia kalėdų diedukas buvo visai nukryžiuotas.

Salvation Army (Išganymo armija) vadinama — Gelbėjimo armija.

Kadaise Čarlis Čaplinas savo filmą apie išdykusį vaiką pavadino "The Kid" (Vaikas). Gi Kauno laikraščiuose tasai filmas buo vadinamas — "Ožiukas."

Ir susigaudyk, žmogau, jei nori, tame "fonetikos" labirinte!

—KAUNAS. — Medžio apdirbimo kombinato kolektyvas gavo garbingą užsakymą — pagaminti 22,500 siuvamųjų mašinų staliukų draugiškajai Kubai. Šie staliukai bus komplektuojami su Podolsko Kalinino vardo mechaninės gamyklos išleidžiamomis mašinomis.

Pirmieji 500 staliukų užsakovui išsiųsti jau balandžio mėnesį.

Ragauskas---darbo žmogaus draugas

Knygos "Ite, missa est" pasirodymas, tai ne eilinis dalykas, bet jos autorius Jonas Ragauskas, knygos pradžioje, cituoja net Prišviną, kad jam gal nereikėtų apie save, kaip apie kokią didelę retenybę nei kalbėti. Bet ar daug liaudis, tokių žmonių, kaip Jonas Ragauskas turi, kurie išsižadėtų lengvos duonos, ir, mulkintojų trustą palikę, ateitų į darbo žmonių gretas, juos suprastų ir jiems padėtų?

Knyga labai įdomi. Kiek stiprių faktų joje pateikta! Tie faktai apgavikų nesąmones griauna, kaip kortų namelį.

Religija buvo ir tebėra per prievartą žmogui brukama.

Mano atmintyje užsiliko tos dienos, kada mano motulė, kad išmokčiau tikėjimo "tiesų,' atlikti pirmą išpažintį, paliko "profesorkos" globoje. Radau ten būrį vaikų ir mergaičių. Buvau gal apie 6 metų, už visus m a ž i a s i a s. Bet tas "monkės biznis" man taip įkirėjo, kad po keleto dienų pabėgau. Kaip pipiras, k e t u r i ų kilometrų keliu parsiritau pas savo mielą motulę. Ją pamatęs, tuojau "pasigyriau: "Mama, aš neisiu spaviedin.'

"Oh taip, tu neisi!" buvo atsakymas. Ir tą pačią dieną "universitetan" buvau grąžintas. Taip "egzaminus" ir išlaikiau, ir per keliolika metų po "babinčių" stumdžiaus. Vėlesniais metais tas prievarta įgytas "mokslas' man vis galvą kvaršino. Būtent, kodėl žydai nekatalikai? Juk Kristus buvo jų tautietis, tarp jų gyveno, garsius stebuklus darė. O žydai vistiek jam neįtikėjo. Tai kodėl mes, kurie jo niekad nematėm, ir neturim mokslinių įrodymų, kad iš viso jis buvo ir tuos stebuklus darė, turim tam tikėti? Šis klausimas man paaiškėjo, kai patyriau, kaip mūsų protėviai tapo "šventos vieros" išpažintojais, — kurie už blizgučius nencrėjo "vieros" mainyti, tuos popiežiaus palaimintos gaujos ugnim ir kardu "apkrikštijo." Taip mano "galvosukiai" vienas po kito išsirišo.

Labai vykusiai, teisingai ir įdomiai Jonas Ragauskas, savo buvusiam kolegai, kun. Gutui, savo laiške atsako. Be abejo, kad kun. Gutas rimtai pagalvos, kas jis šiandien būtų, jei būtų gimęs nereligingoje katalikiškoje, bet musulmoniškoje šeimoje ir aplinkoje. Arba, kaip būtų buvę, jei būtų gimęs ir augęs komunisto - pogrindininko šeimoje? Toliau jis primena jam apie savo knygą. Jis sako: "Nesigiriu, bet turiu pasakyti, kad vargu ar kokia religinio turinio knyga Lietuvoje buvo taip godžiai skaitoma ir giriama, kaip ši ateistinė knyga." H o w right you are, mielas Ragauskai!

Štai tik mano mažame akiratyje kaip stovi Tamstos knygos padėtis. Montrealietis, kuris Lietuvoj turi kunigą profesorių brolį, šitaip rašo: "Knyga 'Ite, missa est" įdomi. Patarčiau ir tau ją perskaityti. Gaila, kad manc brolis kunigas t o k i o s neparašo." (Raminau jį, kad gal dar parašys.)

Jauna moteris kaunietė rašo: "Knygą 'Ite missa est" jau perskaičiau. Labai patiko. Perskaitė ją ir jaunieji, ir brolis..." Jauna, kuri dar aiškiai religinga dzūkė, iš Stakliškių, Jiezno rajono, rašo: "Labai norėčiau Ragausko knygą perskaityti. Klausiau dviejose bibliotekose — neturi. Gal tu, dėdulė, man ją atsiųsi." (Knyga jau per Atlantą plaukia.)

Tai šitaip Jono Ragausko darbas-knyga darbo žmonių yra įvertinama.

Ne veltui miela motulė guodėsi, kad—

Tos kojytės bėginės,
Tos kojytės šokinės.
Po kiemelį tapu-tapu,
Po laukelį lap lap lapu,
Kaip pupų pėdelis.

Mašinistas

Philadelphia, Pa.

Visa eilė gerų draugų ir draugių serga. Gaila, kad taip yra, bet gyvenimas ir gamta nusako kiekvieno likimą. K a i p kiekvienas džiaugtųsi, kad ir sulaukęs senatvės būtų sveikas iki gyvenimo pabaigos. Bet tik nedidelis skaičius užbaigia gyvenimo dienas nesutikę ligos ir skausmų.

Sergantieji nėra jauni amžiumi, vienok pavasario gamta norėtų pasigėrėti. Bet vieni jų ligoninėse, kiti namuose su liga kovoja. Sergančių tarpe yra veiklių organizacijos n a r i ų, lankančių parengimus, susirinkimus, prisidedanč i ų palaikyti progresyvių judėjimą Philadelp h i j o j e. Veikėjų yra trūkumas, kolonija veikimui plati, lietuvių dar yra nemažas skaičius. Tai ne vieno ar dviejų darbas, bet visų bendra talka.

Ir štai artinasi birželio 11 diena. Literatūros Draugijos 10-ta kuopa rengia bus vykimui į Baltimorės pikniką. Būtų gražus įvykis, kad visi serganti susveiktų ir būtų stiprūs vykti pas baltimoriečius į svečius ir paremti jų rengiamą pikniką.

"Vilnies" finansinį vajų gerai parėmė šie draugai: Stasiukaitis, M e r k i a i ir Wm. Patten. Wm. Patten nėra philadelphietis, jis mūsų kaimynas, gyvenantis anapus Delaware upės. Jo pastangomis suteikė paramą jo geri prieteliai.

Paskutiniai s u a u k a "Laisvės" finansiniame vajuje prisidėjo draugai P. Puodis ir Nevardauskas. Bet dar yra gerų mūsų spaudos rėmėjų, kurie galėtų paremti vieną ar kitą laikraštį. Nėra vėlu!

Kuris iš LLD 10-tos kuopos narių pralenks draugę Walantienę gavime naujų narių? Ši draugė sako, kad šiemet ir sulaukusi vasaros nenustos verbavusi naujus narius. Ji su savo gyvenimo draugu lanko susirinkimus, turi gabumų organizacijų reikalų svarstymui.

Šią vasarą pora draugų aplankys Lietuvą, vyks su antra turistų grupe. Atskirų vykstančių bus daugiau. Atsiranda ir iš dipukų, kurie nori bendradarbiauti. Su laiku bus ir iš jų norinčių vykti aplankyti savuosius Lietuvoje. Jų vadeivų agitacija jų nenugąsdins. Paskutiniame mūsų parengime jau buvo keli.

Po penkių savaičių streiko Yellow taksikebų kova pasibaigė. Miesto administracija ir spauda per visą streiko laikotarpį nekreipė atidos. Pagaliau biznieriai surado biznyje trūkumų. Spauda sutartinai suriko, kad streikas turi būti baigtas. Valstijos gubernatorius sušaukė abi puses surasti būdus susitaikymui, paskyrė taikintojus ir suradimui faktų komisiją. Jeigu taikintojai nesutaikins, tai bėgyje kelių savaičių praneš savo raktus. Streikas baigtas be jokių laimėjimų.

Dailidžių lokalas pasirašė dvejų metų sutartį su pakėlimu 34 centų valandai. Pagerinta senatvės pensija, vakacijų sąlygos, medikalis mokėjimas ir kiti unijos reikalavimai, ir tuomi streiko išvengta.

Millwork Cabinet unijos lokalas po keturių dienų streiko pasirašė sutartį ir streikas pasibaigė. Sąlygos nepaskelbtos. Electrical unijos lokalas pasirašė vienų metų sutartį su pakėlimu penkių centų valandai. Lokalo nariai sutartį užgyrė.

Amalgamated Lithographers lokalas 14-tas, atstovaujantis 1,000 narių, paskelbė 29-niom spaustuvių dirbtuvėm streiką.

Lokalas 542 skelbė streiką kelių ir didžiųjų namų statybai. Lokalo sekretorius Walash sako, kad jisai yra narių įgaliotas būti streiko vadu.

Gegužės pirmą d i e n ą Philadelphijoje įvyko švaros paroda. Kokia ji buvo sėkminga, spauda nepasakoko. Valstijos gubernatorius Pirmą gegužės pavadino valstijos industrijos diena. Teisėjai sulaikė sesijas keliom minutėm, aiškindami šios ir kitų šalių įstatymus, kad nukreipus darbininkų dėmesį n u o darbininkų šventės.

Gegužės Pirmosios šventė gimė Amerikoje ir ji švenčiama po visą pasaulį.

Valstijos l i g o n i n ė s e, Charles C. Smith pranešimu, suvagiama ir bereikalingai išeikvojama valgomų produktų per metus laiko už $500,000. Raporte sakoma, kad ligoninėse, daug ar mažai ligonių, gaminama kiekvieną dieną toks pat kiekis maisto. Kiek sankrovoje ir kiek atvežama kokių produktų, niekas nežiūri.

Valstijos ligoninės užlaikomos piliečių sumokėtais taksais. Smithas sako, palieka naujai administracijai dalykus sutvarkyti.

Pilietis

MASĖMIS ŽUDĖ ŽYDUS LIETUVOJE

Jeruzalė. — Eich mano teisme liudijo buvusi Vilniaus gyventoja Freida Mazia, kad ten hitlininkai ir jų pakalikai masėmis žudė žydus.

Abrahomas Peretz liudijo, kad Kauno ghette 1941 metais buvo suvaryta 40,000 žydų, o iki 1944 metų jų jau beliko tiktai 2,000.

JUSTAS PALECKIS Tarpparlamentinės Sąjungos Tarybos narys

Parlamentarų posėdžiai Nacijų rūmuose Ženevoje

Pagal esamą tradiciją Tarpparlamentinės Sąjungos sesijos ir konferencijos įvyksta įvairiose vietose. Pavyzdžiui, pernai Sąjungos posėdžiai vyko Atėnuose, o 49-oji konferencija — Japonijos sostinėje Tokijo. Gi šių metų pavasariniai posėdžiai, kurių uždavinys yra paruošti darbu tvarka ir rezoliuciju projektus būsimai konferencijai, vyko Ženevoje.

Tarpparlamentinės Sąjungos organu—komisiju, Tarybos ir Vykdomojo Komiteto — posėdžių vieta buvo Nacijų Rūmai, esantys netoli Lemano (Ženevos) ežero. Nors tai nėra seni rūmai, tačiau jie sukelia daug prisiminimų, ir ne labai džiūgiu.

Tie rūmai — paminklas negarbingai savo amžių baigusios Tautu Sąjungos, kuri tiek metu laidė tauriu ir kilniu žodžių versmes, bet karo gaisro užlieti negalėjo, taikos išgelbėti nepajėgė. Abisinija, Albanija, Austrija, Čekoslovakija, Klaipėdos kraštas — tuos žodžius reikėtų iškalti Nacijų Rūmų marmūre naujų valstybės veikėju kartu pamokai. Tai etapai, kuriuose Tautu Sąjunga galėjo ir turėjo sulaikyti šarvuotą karo žingsniavima. Bet viskas baigėsi žodžiais. Atrodo, kad jie ir dabar tebeskamba po aukštais freskomis papuoštų rūmų skliautais.

Alegoriniai paveikslai

Dailininkai nupiešė alegorinius paveikslus, vaizduojančius Taiką, Darbą, M i e l a š i r dystę, Išmintį, Mokslą. Istorinio tikslumo dėlei čia pritiktų dar vienas paveikslas, vaizduojantis žmogų su atidara burna ir surištomis rankomis, kuris būtų t i k r a s velionės Tautų Sąjungos simbolis. Ir jis galėtų patarnauti kaipo pamokymas. Tai todėl, kad ir mūsų posėdžiuose, turiu pasakyti užbėgdamas pirmyn, pasitaikydavo kalbėtojų, kurie atrodė Nevilio Čamberleno ar pulkininko Beko dvasios įkvėpti.

O senasis švedas R. Sandleris, kuris sėdėdavo tuose rūmuose dar Tautų Sąjungai gyvai esant, p a r o d ė ryškų pavyzdį, kaip galima nieko neužmiršti ir nieko neišmokti. Jis ėmė priešt arauti tiems, kas reikalavo Suvienytųjų Nacijų Organizacijos sustipri n i m o, kas parodė rimtą susirūpinimą dėl SNO, kuriai gresia pavojus nueiti tuo keliu, kurį pramynė liūdnos atminties jos pirmtakūnė.

Tikrai čia būta kurios simbolinės p r a s m ė s, kad gausus 43 šalių parlamentarų susitelkimas įvyko buvusios Tautų Sąjungos buvusiame štabe.

Kalba Arkadjevas

Pavasarinių posėdžių iškilmingame atidaryme, kaipo SNO sekretoriato atstovas, kalbėjo Genera l i n i o sekretoriaus pavaduotojas mūsų tėvynainis G. P. Arkadjevas: "Naudojuosi proga užtikrinti jus, kad Suvienytųjų Nacijų Organizacijoje mes teikiame didelę reikšmę Tarpparlamentinės Sąjungos darbui. Ypatingai reikšmingas tas faktas, kad jūsų organizacija apima dabar įvairių politinių sistemų atstovus."

Mes visi galvojome apie tai apžvelgdami salę, kurioje savo delegatų asmenyje kaimynais buvo šalys tolimos ir artimos, kapitalistinės ir socialistinės, įeinančios į blokus ir neitralios, suištos draugystės ryšiais ir pergyvenančios tarpusavius nesutarimus bei konfliktus. Jau tas faktas kad visi susirinko kartu—teigiamas reiškinys.

Linkėjimus pasiekti susitarimo ir patarnauti taikos reikalu savo kalbose reiškė Sąjungos prezi d e n t a s D. Kodači-Pizanelis ir Šveicarijos parlamentinės grupės vadovas, Nacionalinės Tarybos pirmininkas Emilis Duftas.

Po iškilmingo atidarymo reikėjo pradėti v y k d y t i tuos gerus linkėjimus ir parlamentarai išsisk i r s t ė posėdžiauti komisijose. Mūsų nedidelė delegacija, kuri sudarė TSRS Aukščiausiosios Tarybų deputatai I. T. Borisovas, A. F. Gorkinas, K. A. Gubinas, K. Kondučalova ir J. Paleckis, aktyviai dalyvavo visų penkių komisijų darbe.

Tarpparlament i n ė s Sąjungos seniausi darbuotojai neatsimena sesijos, kurioje Nacionalinės grupės būtų pareiškusios tokį aktyvumą, kaip šį kartą. Užteks pasakius, kad nuo įvairių grupių buvo patiekti 37 memorandumai ir eilė rezoliucijų projektų dėl tarptautinės reikšmės problemų, kurios buvo svarstomos posėdžiuose, neskaičiuojant įvairių kitų klausimų. Mūsų parlamentinė grupė patiekė 5 memorandumus ir 6 rezoliucijų projektus. Jau iš to aišku, kad darbas buvo įtemptas.

Pagrindinės problemos

Politikos, nusiginklavimo ir saugumo klausimų komisijoje ėjo kalba apie pagrindines problemas — taikų sambūvį, brandu o l i n į nusiginklavimą ir S N O veiklos sustiprinimą taikai apsaugoti. Aštrus ginčas iškilo jau pačioje pradžioje. Kaip tai keistai ir skamba, bet teko ginti net patį term i n ą "taikus sambūvis." Atsirado tarp Vakarų delegatų tokių kazuistų, kurie patį žodį "sambūvis" paskelbė komunistinės p r o p a g a n d o s kūriniu ir jos įrankiu.

Airijos delegatas K. Breslinas teisingai pastebėjo, kad taikus įvairių sistemų sambūvis yra būtinas, nes visi žino, kad per kelias minutes atominis karas gali suduoti triuškinantį smūgį ir vienai ir kitai grupei. Tad reikia rūpintis, kad niekas negamintų branduolinių ginklų, niekas jų neįsigytų, esamus — sunaikintų.

Livano delegatas vaizdingai nupiešė tragišką pasaulio būklę kai žmonijos istorijoje kalavijai vis dar tebėra ilgesni už noragus.

Panašiai kalbėjo daugelis parlamentarų, susirūpinusių taikos reikalu. Bet atsirado ir tokių žmonių, valstybės veikėjų, parlamentarų, kurie savo uždavin i u stato ne konstrukty v i n i o sprendimo ieškojimą taikai išgelbėti, bet gilinimą ir šiaip gilių prarajų, skaldančių pasaulį.

Kaip gi kitaip aiškinti, pavyzdžiui, pasisakymus tokio anglų lordo Berdvudo, kurs išdrįsta porinti, kad k o m u n i s t a i esą lokalinių karų šalininkai, o taikus sambūvis esąs negalimas, nes jie neišsižadą savo ideologijos. Tas kilmingas lordas r i m t a i l a i k o save "m a r k s i z m o žinovu" ir tarptautinio darbininkų judėjimo "kompetetingu kritiku." Su nepaprastu lengvumu jis švaistosi citatomis iš Lenino raštų, o šį kartą ir iš Komunistinių partijų pasitarimo pareiškimo. Kas bebūtų pasakyta originale, kuriuo jis visai nepagrįstai remiasi, nuolat daroma ta pati išvada — komunizmas sudaras grėsmę. Ar ne ta pačia baldykle ir panašiomis kalbomis B e r d v u d o pirmtakai kadaise nutiesė kelią "dučei" ir "fiureriui"?

Anglijos Laboristai

Nuostabi, bet nuosekli tradicija susidarė pas anglų leiboristus Tarpparlamentinėje Sąjungoje. Kai kurie tų ponų, vadinančių save socialistais, lyg būtų p r i s i e k ę antitarybinė s e lenktynėse bent puse arklio pralenkti savo konservatyvuosius kolegas. Pirmasis, kurį mums teko pažinti, kaip neatvangų tarybinių delegatų oponentą buvo leiboristas Haindas. Paskui sekė Hearstas Morisonas (buvęs Užsienių reikalų ministras), vėliau Šinelis (buvęs Karo ministras), o paskutiniuoju metu ir dabartinėje sesijoje — E. L. Malalje. Jis kiekvieną tarybinio delegato pasiūlymą ar pasisakymą, kaip atrodo, pasiryžęs pulti dar šiam neišsižiojus.

Savo kalbose toje komisijoje man teko priminti oponentams faktus, liudijančius apie geistinumą ir galimumą taikaus sambūvio tarp valstybių su įvairiomis s a n t v a r k omis, įvairiomis ideologijomis. Beje priminiau, kad ponai oponentai užmiršo "taikaus sambūvio" terminą esant pripažintą toli gražu ne vien komunistų. Specialią rezoliuciją apie taikų sambūvį, kaip valstybių santykiavimo pagrindą, priėmė ir 44-oji Tarpparlamentinė konferencija 1955 m. Helsinky. O kai dėl lokalinių karų, tai ypač ponai anglai turėjo atsiminti neseniai jų užvirtąją istoriją su karu dėl Sueco kanalo, kurį kaip tik likvidavo energingas Tarybų Sąjungos įsikišimas.

Paliestoji mano kalboje tema apie pavasarį ir pageidavimą, kad vėl suklestėtų geros viltys, taip grubiai pernykščių gegužės įvykių išblaškytos, įdirgino amerikonų senatorių K. Kitingą. Jis nenorėjo pripažinti neabejotino fakto, kad amerikonų tauta pareiškė nepasitikėjimą Eizenhaueric partija dėl jo palinkimo į "šaltąjį karą." Respublikonas Kitingas ta proga rado tinkamu palankiai patapnoti per petį demokratinį prezidentą, kurs vykdysiąs tą pačią politiką, kaip ir Aikas. Ir kaipo įrodymą jis paminėjo naująjį karo biudžetą, kurs, deja, tikrai viršija pernykštį.

Karštos žodinės imtynės

Šiandienykščių audrų atspindžiu posėdžiuose buvo karštos žodinės i m t y n ė s tarp Jungtinės Arabų Respublikos ir Belgijos delegatų. Arabų delegatas Z. L. Gomaa priminė apie belgų kolonizatorių nusikaltimus Konge, apie žvėriškai nužudytojo Patrico Lumumbos kraują, kuris apšlakstė ir SNO vėliavą. Jam atsakinėjusio belgo mosje Foljeno kalba buvo retas fariziejiškumo pavyzdys. Jis čiaukšėjo apie Belgijos "civilizatorinę" misiją, apie kultūros šviesą, kurią būk tai ji skleidusi Afrikos džiunglėse. O baigė jis visai prozaiškai, bet užtat nuoširdžiai reikšdamas susirūp i n i m ą dėl belgų kapitalų likimo Konge. Jam ne galvoj, kad tie kapitalai jau šimteriopai apsimokėjo ir ilgus metus aukso lietumi lijo ant Belgijos iš "Junion Minjer" kompanijos.

Tikrai reikšminga, k a d a m e r i k o n a i su jų teziu apie SNO struktūros neliečiamumą ir Liaudies Kinijos izoliavimą, šį kartą patys atsidūrė izoliuoti. Net paprastai "išanksto pritariantieji" čia pasipriešino. Tai buvo žymėtinas vaizdas, kaip karščiavosi amerikonų senatorius, atsidūręs visai vienišas rezoliucijos pakomisijoje, n e ž i ū r i n t jo purkštavimų ir protestų, o ir komisijos pilnatyje jo pozicija mažai pritarėju tesusilaukė. SNO struktūros pakeitimo ir teigiamo Kinijos atstovavimo klausimo išsprendimo reikalingumą ir būtinumą principe pripažino didžioji dauguma delegacijų. Už rezoliucijos projektą S N O veiklos sustiprinimo klausimu balsavo 20 prieš 3 (JAV, Vakarų Vokietijos, Pietų Vietnamo delegatai), susilaikė —12.

Ruošiant rezoliuciją

Ruošiant rezoliucijos projektą dėl taikaus sambūvio principų, pagrindan buvo padėti jugoslavų pasiūlymai. Tai labai platus dokumentas, kuriame paliečiami visi pagrindiniai pasauliniai klausimai. Jame, nors ir deklaratyvine forma, raginama tucs klausimus konstruktyviai išspręsti. Toje deklaracijoje atspindi ir mūsų pasiūlymai dėl tarptautinio įtempimo židinių, o pirmoje eilėje — antrojo pasaulinio karo pasėkų likvidavimo.

(Bus daugiau)

Washingtonas. — Prezidentas Kenedis pakvietė Dr. J. R. Killianą, kad jis prižiūrėtų užsienio žvalgybos (Central Intelligence Agency) veiklą.

Honolulu, Havajai. — Virš 6,000 cukraus darbininkų laimėjo s t r e i k ą. Jiems pakėlė algas po 15 centų per valandą.

A. M. BEDIEVIS

Tėvo misijonieriaus belaukiant

(Vaizdelis)

Tarpe aukštų kalnų iš vienos pusės ir platokos upės iš antros buvo du geležinkelio bėgiai, o abiem pusėm geležinkelio ant stulpų pastatytos stovėjo surūkusios angliakasių stubelės. Tai buvo angliakasių kaimelis, kurį mes pavadinsime X.

Kaip čia tokioje "dievo užmirštoje" vietoje jį galėjo surasti ir apsigyventi lietuviai, sunku išaiškinti. O čia lietuvių buvo apie 15 šeimynų ir apie dusyk tiek pavienių.

X kaimelio lietuviai nesivadino tikromis pavardėmis, kiekvienas ir kiekviena turėjo duotą vardą ir juos buvo vadinami.

Šiemet ankstyvas pavasaris, o vėlyvos velykos. Kaimelyje X jau įvyko viskas, kas, paprastai, p a v a s a rį įvyksta. Tik šiemet upėje vanduo buvo iškilęs nepaprastai aukštai ir padarė nemažai nuostolių. Jeigu kitais metais vanduo nunešdavo vieną-kitą vištynyčią, tai šiemet nunešė tvartus, ir daug nereikėjo, kad senės Baltruvienės karvutė būtų nukeliavusi į Pittsburghą.

Tik vienas dalykas dar šiemet kaimelyj X nejvyko, ir dėl to visi buvo labai susirūpinę, — tai dar neatvyko tėvas misionierius išklausyti prieš velykas ausinės.

VISOKIE GANDAI

Apie misionieriaus nepribuvimą į kaimelį ėjo įvairios kalbos: vieni sakė, kad jis miręs, kiti—kad jį plėšikai užmušę, ir buvo dar kitokių kalbų. O čia velykos buvo visai arti. Atsikels Kristus iš numirusių ir ras X lietuvius neapvalytus nuo griekų! O X kaimelio lietuviai turėjo griekų net apsamanojusių ir daug, nes jie, apart darbo, beveik visą kitą laiką pralei s d a v o "begriešydami." Girtuoklystė, k o r t avimas, muštynės, nešvaros kalbos—tai kai kurių miestelio X lietuvių buvo kasdieniniai užsiėmimai.

KAS PER VIENAS?

Tas tėvas misionierius buvo įdomaus būdo žmogus. Apie jį šį-tą papasakosiu.

Buvo jis nuo lenkmečio į Ameriką atbėgęs, sulenkėjęs lietuvis kunigas. Amžiumi buvo jau gana senas. Aukštas, gerokai sulinkęs, plaukai ilgi ir balti k a i p sniegas. Nelabai švarus. Jo rankos buvo daugiau panašios į angliakasio, grįžtančio iš darbo rankas, o ne kunigo. Gyvenime jis kito tikslo neturėjo, kaip tik pinigai ir kuo daugiausia jų.

Žmonės kalbėdavo, kad senis kunigas mieste B turėjo keturis didelius namus ir daug banke pinigų. Taipgi tie patys žmonės sakydavo, kad tėvas misionierius moka labai daug visokių kalbų. Jo lietuviška kalba buvo mišinys svetimų kalbų žodžių ir labai nelietuviška.

Kalbėdavo jis iš lėto ir vis kas kelintas žodis vartodavo lenkišką pr i e ž o d į "dai mi pokoj" (duok man ramybę). Dėl skūpumo jis dažniausiai po Ameriką k a l ė d o d a v o pėsčias. Niekas nežinojo, kada jis pribus, ir negalėjo jo pasitikti bei palydėti.

Jis į X miestelį kasmet apsilankydavo du sykius: prieš velykas ir rudenį, ir aprūpindavo lietuvius "dvasiškais" reikalais. Nors senis ir labai buvo godus ant pinigų, bet už ausinės išklausymą jis imdavo tik tris dolerius. O jeigu kas jam pasakydavo, kad neturi pinigų, tai "patarnaudavo" už mažiau.

Jis jau buvo per daug senas, ir griekų kokybė mažai jį interesuodavo, todėl pas jį ausinė eidavo greitai: dažnai jis net pamiršdavo paklausti, "ką daugiau sugriešijai?" Jo užduotos už griekus pakutos buvo labai liberališkos ir visiems arti panašios.

Dėl šito tūlos moterėlės pradėjo abejoti apie ausinės gerumą. Bet reikalą pataisė viską žinanti Magdė. Būk tėvas misionierius pats esąs buvęs pas Šventą tėvą Ryme ir turįs nuo jo leidimą ne tik šiaip visokius griekus atleisti, bet ir smertelnus griekus dovanoti.

Tad ir nedyvai, kad visi, o ypač moterėlės, nekantriai laukė tėvo misionieriaus pribuvimo. Tik apie 50 mylių nuo X miestelio buvo lietuviška parapija su jaunu kunigu. Bet jis be penkių dolerių ausinės neklausydavo ir jis labai mylėdavo net iš pat pašaknų kamantinėti apie griekus, surištus su šeštu prisakymu. Pakutas jis irgi užduodavo gana sunkias.

X kaimelio lietuviai laikraščių neskaitė ir mažai kas mokėjo skaityti.

Jiems žinias pristatydavo lietuvis degtinės agentas, kuris dažnai, o ypač prieš "pėdę," atsilankydavo. Tai vėl porą sykių į savaitę iš anapus kalnų "bučeris" atvažiuodavo ir retkarčiais "pedleris" apsilankydavo ir žinias atgabendavo. T i k prieš savaitę degtinės agentas pranešė, kad tėvas misionierius jau anoj pusėj kalnų ir už dienos-kitos bus čia. Kaip dėl tokio "atpusko" visi pas agentą pirko daugiau degtinės.

Bel a u k d a m i misionieriaus jau išgėrė tą "štofą," o misionieriaus kaip nėra, taip nėra. Jonienė eina geležinkeliu, nešasi b o n k ą pieno ir ką tai suvyniotą į popierių, išgirdo šauksmą: "Kūma! Kūma Joniene!!" Pradėjo dairytis ir pamatė Vincienę, iškišusią galvą pro atdarą langą, šaukiančią ir ranka mojančią. Jai prisiartinus arčiau, Vincienė pasakojo gerą naujieną, —kad buvo atvažiavęs bučeris ir pranešė, jog pas juos yra tėvas misionierius ir rytoj bus čia. "Tu, kūma, pranešk tą savo kaiminkoms, o aš bėgsiu pranešti kūmai Jurgienei," baigė Vincienė.

Mat, Vincienė matė, kad vienas Jurgienės burdingierius nedirbęs parėjo iš darbo. O jis visados turi "lašelį" ant žolių, ir už tokią gerą najieną nepaskūpės ir jai stiklelio.

NELAIMĖ

Vincienė išeidama paliko vienerių metų amžiaus Petruką voliotis ant grindų. Nuėjusi pas Jurgienę, nejaugi tokią didelę naujieną praneš keliais žodžiais, o dar atėjo kūma Juozienė, tai žodis po žodžio ir stiklelis po stiklelio, greitai prabėgo kelios valandos. Kada Vincienė sugrįžo namo, tai rado savo Petruką kubile, kuris buvo artipilnis vandens, prigėrusį! Išbėgus laukan pradėjo nesavu balsu šaukti, verkti, kad kas nors prigirdęs jos Petruką. Išgirdę tą šauksmą kaimynai ir praeiviai atbėgo pažiūrėti to priežasties, ir tuoj pamatė, kaip ta nelaimė įvyko. Vincienė išeidama, be Petruko, dar paliko apypilnį kubilą vandens. Vaikas kokiu tai būdu įkrito į kubilą ir prigėrė.

PASILINKSMINIMAS

X kaimelio lietuviai buvo labai linksmi ž m o n ė s, o ypač po "pėdės" jie rengdavo stubose balius, gerdavo, dainuodavo, š o k d a v o, ir dažnai tas viskas baigdavosi muštynėmis. O jeigu pasitaikydavo kas tokio nepaprasto, kaip va: vestuvės, krikštynos arba mirtis, tai tada kai kas nei į darbą neidavo ir baliavodavo per kelias dienas.

Petruko mirtis ir davė progą pabaliavoti ir už dyką prisigerti. Šeimininkas pirmiausia atsiklaupė, pasimeldė už Petruko dūšelę, o tik po to pradėjo klausinėti, kaip tas atsitiko. Jis tuojau pasiuntė kaimyną parūpinti alaus, ir degtinės. Neužilgo pribuvo vežimas ir tą "štofą" atvežė.

Taipgi iš netolimo miestelio pribuvo valdininkas, kuris, ištyręs dalyką, išdavė leidimą laidoti, ir graborius tuomi rūpinosi. Susirinkusių buvo daug. Jau gerokai išsitraukęs "guminis" Baltrus tuoj išsivyniojo iš popieriaus savo "kantičkas" ir pasivadino kitus tris, susėdo už stalo ir, pagal lietuvišką įprotį, užtraukė:

"Biedna dūšia, kur pasidėsi, kaip ant dievo sūdo stosi?" ir t.t.

Šaukė jie be jokios sutarties, visi norėdami vieni kitus užrėkti. Jiems retkarčiais "pagelbėjo" visai netoli ant geležinkelio stovintis lokomotyvas.

Netoli gyvenanti amerikiečiai, tą viską matydami ir girdėdami, stebėjosi, sakydami: "Tie rusinai, tai tikrai keistų įpročių žmonės: jie verkia, kai ženijasi, ir dainuoja pas negyvėlį."

KŪMOS PROTESTAS

Čia visų kūma Ona pradėjo barti giesmininkus, sakydama: "Jūs, vyrai, pasirinkote ir giedatė giesmę, kuri čia visai netinka. Giedate apie biedną dūšią, apie dievo sūdą, o šita dūšelė labai bagota ir be jokio dievo sūdo yra jau danguje."

Dar ji norėjo daugiau ką sakyti, bet jai kalbą pertraukė "guminis" Baltrus, sakydamas: "Nekišk, boba, savo ilgos nosies, kur tau nereikia. Ką tu žinai, kas kur tinka arba netinka?! Šita giesmė yra pilnai šventa, ir jeigu ji nereikalinga Petruko dūšelei, tai milijonai dūšių yra čyščiuje, kurios laukia pagalbos, tai dievas mūsų giesmę joms paskirs."

Vieni p r i t a r ė "guminiam" Baltrui, o kiti—visų kūmai Onai, o kalbėjo visi sykiu, tai buvo nemažas lermas. Tuoj atėjo šeimininkas ir prašė nelermuoti, o visiems eiti išsigerti. Vincienė pro ašaras pasakojo kitoms kūmutėms: "Oi tu mano dievuli, koks geras, koks razumnas buvo Petrukas! Mudu su Vincu ne sykį kalbėjome, kad jį išleisime į kunigus, o dabar tokia didelė nelaimė!"

"IŠMINTINGOJI" ONA

"Tu, kūma, ant dievo n e r ū g o k ! Ar nežinai, ką šventas raštas sako, kad be dievo žinios nė vienas žmogaus plaukas negali nuo galvos nukristi. Jeigu tavo Petrukas prigėrė, tai tokia buvo dievo valia, gal danguje buvo reikalingas dievui aniuolėlis, tai ir pasiėmė tavo Petruką," baigė visų kūma Ona.

Kitos moterys labai gyrė visų kūmą Oną už tokį razumną nukalbėjimą.

Lauke aplink stalą vyrai vieni sėdi, kiti neturi kur sėstis, tai stati stovi. Visi garsiai kalba ir traukia tą "dievo dovanėlę."

"Kiek kitiems aprimus, prabilo iki šiol tylėjęs šlubis Maikis. Jis piktai smerkė šeimininkes (bobas), kad jos būk esą per didelės tinginės, girtuoklės, visai vaikų neprižiūri. Sakė, šitas vaikas būtų buvęs gyvas, jei ne gėrimas.

SUSIKERTA IR VYRAI

Maikis gal dar būtų ilgai kalbėjęs, jeigu nebūtų pašokęs ilgasis Jonas ir pertraukęs jam kalbą, sakydamas: "Gal tavo, Maiki, boba ir yra tokia, apie kokias tu kalbėjai. Bet to negalima sakyti apie maniškę ir kitų bobas, kurios yra geros ir kaltos tik dievui dūšiomis. Kur tavo razumas, ir tiesiog bedieviška sakyti, jog Vincienė kalta, kad jai išėjus vaikas prigėrė, lyg mes nesame pono dievo priežiūroje, jo globoje!"

Ir vėl kilo nemažas lermas: keli vyrai palaikė Maikio pusę, o dauguma—Jono. Patamsyj pro vartelius įėjo žmogus ir kas tai sušuko: "Misionierius!"

Visi puolė ant kelių ir pradėjo žegnoti, bet misionierius ranka parodė keltis, sakydamas: "Aš neturiu dievo." Mat, misionierius dažnai ateidamas atsinešdavo ir komuniją, tai jie manė, kad dabar atėjo su komunija, tai ir suklaupė.

Visi iš eilės sveikino misionierių, bučiuodami jam rankas, kurias jis laikė atkišęs. Ir misionierius prisėdo prie stalo ir nepraleido stiklelio. Bet kalbos visai sumažėjo, rodėsi, kad visi išsigandę, net į misionieriaus klausimus negreitai atsakinėjo. Tuoj vienas po kito pradėjo eiti namo. Rytoj bus didelė diena: pirma reikės Petruką palaidoti, o po to visiems traukti pas tėvą misionierių griekus nusivalyti — velykinę atlikti. O po to dar vėl pabaliavoti . . .

New Jersey naujienos

N. J. valstijoj gubernatoriaus vietai ant respublikonų tikieto nominuotas buvęs respublikonų. D a r b o sekret. J. P. Mitchell. Jis gavo palaiminimą nuo buvusios respublikonų administracijos. Savo konkurentus, kurių buvo du, supešė lengvai.

Ant demokratų tiki e t o tai vietai buvo nominuotas buvęs teisėjas R. J. Hughes. Demokratai savo kandidatą gub. vietai nominavo sutartinai.

Dabar N. J. valstijoj gubernatoriumi yra dem. R. Meyner. Bet Seimelyj neturi daugumos dem. atstovų.

Apie prez. Kenedį entuziazmas irgi pradeda atslūgti.

Nuo širdies atakos mirė A.F.L. N. J. valstijos prezidentas Louis Mareianti. Toj vietoj jis išbuvo ilgus metus. Buvo didelis priešas vienybei su C.I.O.

Dabar jo vietą užėmė V. J. Murphy, buvęs valstijos sekr. iždininkas toj organizacijoj. Nemažas politikierius. Apie 10 metų buvęs Newarko miesto valdžioj. Demokratas. Kalba apie 7 val. darbo dieną.

Apie vienybę A.F.L. su C.I.O. nieko negirdėt. Kalbama, kad tarpe viršūnių A.F.L. ir C.I.O. nėra sutikimo. Užtai ir nedaro spaudimo ant N. J. suvienijimo.

Newarke C.I.O protestuoja p r i eš autoritetus, kam nesirūpina bedarbiais, kurie randasi blogoj padėtyj.

General Motors Co., Linden, N. J., laike trijų savaičių įvyko du streikai. Streiko priežastis yra ta: Sausio mėnesį kompanija atleido iš darbo 900 darb i n i n k ų. Kompanija aiškinosi, k a d karai neparsiduoda, dėl to ji priversta tai daryti. Tačiau pasirodė, kad kompanija mandravoja. D a b a r karų pareikalavimas pagerėjo, tai kompanija bando padaryti tiek pat darbo su likusiais darbininkais, kiek padarydavo pirm atleidimo 900 darbininkų.

Suprantama, t a s labai apsunkino darbininkus ir jie sustojo dirbę. Auto darbininkų unija su kompanija tarėsi per 30 val. ir priėjo prie susitarimo. Tačiau sutartis neilgai tęsėsi. Kompanija nuo savo užmačių neatsisakė. Po trijų savaičių nuo susitarimo šiomis dienomis 2,600 darbininkų ir vėl išėjo į streiką.

Apsigynimo Departmentas pranešė, kad Raritan Arsenalas bėgyje 3-jų metų bus likviduotas. Visas inventorius bus perkeltas kitur. Arsenalas užima 3,227 akrus žemės ploto. 447 pastatai pabudavoti iš plytų pastoviam buvimui, tebeturi stiprumo 80 %.

Raštinės budinkas turi 115,000 ketvirtainių pėdų—vien tik raštinėms, su vėliausios mados įrengimais ir vasarą su atvėsinimu oro. Warehouses - sklo d ai įrengti puikiausi. T u r i švirkšlius, kuriais, k i l u s gaisrui, tuojau užgesina ugnį. Taipgi turi savo ugniagesių namą. Maintenance - taisymo dirbtuvė 120,000 ketvirtainių p ė d ų, įrengta su geriausia mašinerija. Transreceiver sistema surišta su kitais panašiais arsenalais netik J. V., bet ir visame pasaulyje, kur tik randasi J. V. arsenalai. Turi "coded punchings" on IBM kortų, iš kurių išskaito, ko reikia ir kur reikia pasiųst siuntinį.

Privesta Lehigh ir Pennsylvanijos geležink e l i a i, kurie arsenale turi 80 mylių rėlių, 58 mylias brukavotų gatvių ir 50 akrų apdengtą kietu stogu pastogę apie skladus. Prie Raritan upės yra prieplauka su moderniškais dokais, kurie užima 2,005 pėdas, prie kurių prieina milžiniškos baržos, į kurias krauna tankus, trokus,džypsus ir kitokią militarinę medžiagą. Amunicijos tame arsenale neišdirba, tik sutaiso ir išsiunčia. Čia būna tik warehouses - skladai. Dėl priežasties šaltojo karo veikimas arsenale buvęs pusėtinai gyvas.

Pastaraisiais 10 metų arsenalas buvo smarkiai modernizuojamas. Per tą laiką išlaidų ant jo padaryta $10,700,000.

Darbininkų arsenale dirbo 2,600 ir tik 150 darbininkų, kurie dirbo prie amunicijos vartojimo, o kiti dirbo įvairius darbus, surištus su arsenalu. Darbų buvo labai įvairių.

Raritan arsenalas yra 40 metų senumo. Daug e l i s darbininkų per tuos ilgus metus su ta įstaiga buvo susirišę, darė pragyvenimą. Buvo toj apylinkėj apsipirkę gyvenimui namelius ir tikėjosi, kad jie čia turės nuolatinį darbą ir kad jų gyvenimas bus užtikrintas.

Apie Raritan arsenalo uždarymą Armed F o r c e s Press Service kovo 28 d. laidoj nebuvo pranešta. Ir visai apie tai nebuvo užminta. Tik už poros dienų atėjo pranešimas apie uždarymą, ir ta naujiena į arsenalo darbininkus trenkė kaip perkūnas.

Arsenalo darbininkų sąjunga išleido per laikraščius atsišaukimą į politikierius, biznierius, žymius piliečius ir valstijos vyriausybę, kad darytų spaudimą ant Saugumo departmento, kad atšautų tą nutarimą.

N. J. seimelio nariai ir prokuroras jau turėjo vieną konferenciją su Saugumo departmentu ir pastarasis griežtai atsisakė nutarimą atkeisti, tik "prižadėjo" arsenalo darbininkams suieškoti darbus. N. J. prokuroras prieš Saugumo departmento narius pusėtinai aštriai išsireiškė.

Dabar tą klausimą iškėlė N. J. sen. Williams J.V. Senate. Kaip tas klausimas bus išspręstas tenai, tai tik ateitis parodys. Pasirodo, kad Kenedžio dešinioji ranka nežino, ką daro kairioji.

Ignas

Ruskas pripažino skurdą Amerikoje

Washingtonas. — Dean Ruskas, JAV valstybės sekretorius, pripažino, kad Lotynų Amerikoje viešpatauja didelis skurdas. Masės žmonių vargsta, kenčia nuo ligų ir nedateklių.

Jis sakė, kad komunistams sekasi, nes žmonės, būdami skurde, ieško išsigelbėjimo. Ruskas sakė, kad JAV imsis žingsnių tų blogybių pašalinimui.

Los Angeles, Calif. — Prie International orlaukio laboratorijoje įvyko sprogimas. Vienas žmogus buvo užmuštas ir 13 sužeistų.

MIAMI, FLA.

Pas mus dabar, po nepasisekusios Kubon invazijos, nekurie kubiečiai važiuoja namo. Bet mūsų pareigūnai nenori juos išleisti. Apie 150 ypatų susirinko prie International Airport ir sako: mes norime grįžti į Kubą. Bet jiems atsako, kad "nera lėktuvų". Tai jie susėdo viduje ir jau sėdi keletą dienų ir sako, neis iš čia, kolei jų neleis išvažiuoti į savo šalį. Kas bus vėliau, pamatysim.

S. ir J. Žekoniai jau išvažiavo į Bostoną. Gegužės 3 d. jiems buvo surengta išleistuvės. B. Alexandrai, pasitarę su kitomis draugėmis, ant greitųjų sukvietė būrelį klubiečių. Susirinkusieji palinkėjo jiems laimingos kelionės ir pageidavo, kad vėl greitai sugrįžtų. Taipgi jiems buvo suteikta nors mažą dovanėlę, o J. Žekonis pavaišino susirinkusius su "Long John".

Mūsų S. Klubas dėkingas jiems už suteikimą mūsų piknikams vietos. Prie to Elenukė visada pagelbsti prie piknikų, o Jonas visada dalyvius pasitinka ir dar su darbu prisideda

---

Dabar, vasaros m e t u, Klubas jau suretino piknikus. Tik dabar, tai yra rengiamas "Mother's D a y" piknikas, kuriam viską pagamins vyrai, o moterys tik svečiais bus. Įvyks gegužės 14 d., Žekonių darže. Pietų pradžia 12 val.

Meldžiame atsilan k y t i, praleisti laiką smagiai ir pagerbti moteris.

Laisvietis

Cleveland, Ohio

Metinis Koncertas ir Banketas

Rengia Lietuvių Meno Sąjungos Clevelando Skyrius

Sekmad., Gegužės 21 May

Banketo pradžia 1-mą val. popiet

Koncerto pradžia 4-tą val. popiet

Po Koncerto Šokiai

Šokiams gros Donaldo Kuzmicko orkestras

Įžanga: Ištisa programa su pietumis $2.00
Koncertui ir šokiams $1.25
Vien tik šokiams ..... .75c

I. C. A. Salėje, 15901 St. Clair Avenue

Programą atliks:

Clevelando Meno Choras, vadovaujamas J. Krasnicko

Solus ir duetus atliks sekami choriečiai:
V. Kuzmickas, Barbara Patrick, Teresė Kelly,
P. Nemurienė, O. Mitchell, Donaldas Kuzmickas,
J. Krasnickas ir S. Kuzmickas.

Be aukščiau suminėtų bus ir jaunesnių muzikos mėgėjų:
Daniel Gendrich—armoniko solo, Kathy Gendrich—klarneto solo, Diana Gendrich—piano solo.
Koncerto akompanistė—Jennette Jankauskaitė

Waterbury, Conn.

Gegužės 6 d., šeštadienio vakare, teko dalyvauti Bridgeporto LDS kuopos vakarienėje, kuri buvo surengta atžymėti 30 metų kuopos gyvavimo. Žmonių suėjo pilnutė svetainė. Vakarienė buvo gera, už tai draugėms bridgeportietėms priklauso didelis ačiū.

Dainų programą pildė Hartfordo Laisvės choras. Jis sudainavo apie 10 dainų ir vadovė Wilma Hollis sudainavo 5 daineles solo. Mrs Grepens paskambino pianinu, o draugė Šilkienė pasakė tris eiles. J. J. Mockaitis ir Jonas Gasiūnas abudu pasakė kalbas, kokia yra nauda prigulėti prie LDS.

Girdėjau, visi rengiasi 21 d. gegužės vykti į 103 Green St. svetainę, Waterbury, Conn., kur bus sulošta trijų aktų operetė "Zaporožietis už Dunojaus". Pradžia 3 val. po pietų. Visi kalba apie lošėjus, kurie bus Aido choras iš Brooklyno, N. Y., vadovaujant Mildred Stensler.

Dar vienas labai svarbus parengimas įvyks birželio 18 d., New Haven, Conn., Tėvų dienos pietūs, Lietuvių svetainėje, 243 Front St., Ta vieta visiems yra labai gerai žinoma. Būkite visi ir aš būsiu.

J. Strižauskas

Prašymas

Balandžio 30 d. įvyko LDS apskrities suvažiavimas. Kas nors iš dalyvių apmainė skrybėlę: pasiėmė Juozo Shaliuno, o savo paliko. Shaliunas prašo, kad dalyviai patikrintų ir, kuris turi nesavą, tai atmainyti. Bus dėkingas. Jo antrašas: Joe Shaliunas, 18 King St., West Haven, Conn.

New Haven, Conn.

Sužinota, kad LLD 32 kuopos narys Feliksas Bagdonas, kuris gyvena Middletown, Conn., nesijaučia nuo širdies spaudimo. Linkime jam greitai pasveikti.

LDS 74 kuopa buvo surengus pietus paminėjimui savo 30 metų gyvavimo. Buvo daug žmonių, kaip vietinių, taip ir iš toliau. Laisvės choras, iš Hartfordo, vadovaujamas W. Hollis, gražiai padainavo.

New Haveno draugai rengiasi gegužės 21 d. važiuoti į Waterburį, pamatyti 3 aktų operetę "Zaporožietis už Dunojaus". Lošėjai—Aido choras iš Brooklyno. Negalima praleisti nemačius. Waterbury, "we are comeing!"

Tėvų dienos minėjimas įvyks sekmadienį, birželio 18 d. Komisija B. Medley ir J. Kunca jau tarėsi su Laisvės choro vadove ir yra viltis, kad gausime chorą į šį parengimą.

Mirė Pranas Aimutis, gal būti vienas iš seniausių lietuvių mūsų kolonijoje. Kilęs iš Kauno rėdybos, Veliuonos parapijos, Antkalnės kaimo. Iš Lietuvos jau suaugęs išvyko 1893 m.

J. Kunca

Redakcijos Atsakymai

J. N. Apie tuos įvykius su atsilikusiais Brazilijoje gyventojais jūsų raštu negalėsime pasinaudoti.

Bridgeport, Conn.

LDS 74 kuopa gražiai atžymėjo savo 30 metų sukaktį

Gegužės 6 d. Lietuvių Jaunų Vyrų Draugijos svetainėj atsibuvo tasai šaunusis ir ilgai atmintinas pažmonis, koncertas ir vakarienė.

Laisvės choras iš Hartfordo padainavo gal 10 lietuviškų liaudies dainelių, po vadovyste Wilma Hollis; taipgi pati Wilma sudainavo solo 5 lietuviškas daineles. Svečiai labai šiltai dainas įvertino gausiais aplodismentais.

Jonas Gasiūnas, LDS prezidentas, sveikino dalyvius ir kvietė prie didesnio pasidarbavimo LDS labui.

Buvęs LDS 74 kp. pirm. Ant. Jocis ir jo žmona iš Clearwater, Fla., laišku sveikino šį parengimą su $10 dovana.

Smarkiosios Bridgeporto gaspadinės pateikė kalakutienos ir kitokio maisto su visais pridėčkais. Nors ir prie ne per daug gerų patogumų svetainėj, svečiai buvo tinkamai aptarnauti.

Svečių turėjome iš Hartford, Waterbury, New Haven, Stamford ir Brooklyn, N. Y. Taipgi ir vietinių buvo nemažai. Gamta irgi kooperavo su mumis, nes susilaikė iki 9 valandos nelijus.

Rengėjai yra dėkingi Laisvės chorui ir jo vedėjai Wilma Hollis, taipgi visiems dalyviams iš arti ir toli už pagalbą padaryti šį sukakties minėjimą geru ir pasėkmingu visais atžvilgiais.

Būtų ne pro šalį priminti ir kitoms LDS kuopoms rengti jų kolonijose tokias pramogas.

Dabar bridgeportiečiams lieka atsimokėti kitoms kolonijoms už jų mums pagalbą. Waterbury, Conn., gegužės 21 d., 3 val. p.p., 103 Green St. Aido choras iš New Yorko vaidins 3 aktų operetę "Zaporožietis už Dunojaus". Tą dieną visi keliai turi vesti į Waterbury, pamatyti tą operetę. Tai reta proga, pasinaudoti reikalinga.

Kaip visada, taip ir šiemet, New haveniečiai ruošia Tėvų dieną (Father's Day) pietus. Bus Lietuvių svetainėj, N. Front St. Čia tai ir vėl būtinas reikalas dalyvauti, taip, kad nei vienas mūsų pažįstamas neturėtų pasilikti Tėvų Dienos pažmony nedalyvavęs.

J. J. Mockaitis

Daugiau įvairių parengimų Laisvės naudai.

Worcester, Mass.

KONCERTAS BUVO PUIKUS

Gegužės 7 d. Aido Choro rengtas koncertas Lietuvių salės naudai gražiai pavyko. Aidiečiai, vadovybėj Jono Dirvelio ir pianistės Helen Smith (Janulytės), davė gražią dainų programą. Montelliečių dainininkų grupė neatvyko — atsiprašė, bet vietinės meno spėkos tikrai gražią, spalvingą koncerto programą sudarė: solistės, solistai, duetas ir visas mišrus choras atidarė ir užbaigė programą.

Vietoje monteliečių jaunuolis, draugų Kalantų anūkas, du sykius pagrojo akordiono solo. Pagal jo amžių, labai gražiai atliko. Gausių aplodismentų buvo per visą programos eigą. Ex-worcesterietis Jonas Skliutas, ką tik sugrįžęs iš saulėtos Floridos, tarė kelis žodžius, pasveikindamas aidiečius už nenuilstamą ir dailų dainoje veikimą.

Publikos šį sykį, kad ir be tolimesnių svečių atsilankymo, gana skaitlingai susirinko vietinių. Tik gaila, kad du meno mylėtojai, Ignas Lozoraučius sunkiai kovoja su liga Memorial ligoninėj ir Juozas Žukauskas Šv Vincento ligoninėj. Linkime jiems veikiai susveikti ir vėl dalyvauti pažangių lietuvių sueigose.

OLYMPIA PARKO ATIDARYMAS

Tradicinėj mirusiųjų prisiminimo dienoje gegužės 30-oje įvyks oficialus Olympia parko atidarymas vasariniam sezonui. Ten aidiečiai vėl duos dainų programą ir Ona ir Jonas duetą taipgi dainuos. Jono Dirvelio orkestras gros šokiams. Moterys prigamins skaniausių patiekalų pasivaišinimui. Juozas Pauliukaitis, Parko gaspadorius, aprūpins įvairiausiais gėrimėliais.

Rengėjai kviečia visus skaitlingai dalyvauti. Beje, prieš šventinę dieną, gegužės 27-28-29 dienomis Parke sueigos bus pasigėrėjimui, pakvėpavimui tyru oru, pavasario gamta pasidžiaugti.

D. J.

PARCELS TO RUSSIA

Siųskite maisto, medžiagų, arba bile ką jūs norie, į Rusiją per mūsų seną, patikimą ir patyrusią organizaciją. Greitas ir mandagus patarnavimas. Muitas ir kiti mokesčiai apmokami čia. Jūsų giminėms nereikia nieko mokėti. Klauskite kainų sąrašo.

USAM CORPORATION

104 W. 29th St., New York 1
Tel. CHickering 4-7898

Lawrence - Methuen, Mass.

METINIS BANKETAS

Įvyks Sekmadienį

Gegužės 21 May

Pradžia 1:30 valandą dieną

Bus Maple Parke

Kviečiame Lawrencaus ir apylinkės visuomenę dalyvauti šiame bankete, nes bus gerų lietuviškų valgių šiame nepaprastame bankete. Būkite visi, papietaukite ir pasilinksminkite gražioje sueigoje.

Rengėjai

Įvairios Žinios

Meksika, Brazilija ir Kubos reikalai

Mexico City. — Meksikoje vis garsiau pasisako prieš Jungtinių Valstijų intervenciją Kubon. Ypatingai tas paaiškėjo Gegužės Pirmosios minėjime. Visur matėsi obalsiai: "Mes prieš JAV intervenciją į mūsų brolišką Kubos respubliką".

Brazilijos prezidento Quadros vyriausybė supranta, kad JAV per daug puola Kubą už ryšius su komunistinėmis šalimis. Ir Brazilija, norėdama gerinti savo padėtį, veda prekybą su socialistinėmis šalimis, priima jų pagalbą statyboje fabrikų ir kitokių įmonių. Todėl Brazilija neremia JAV kaltinimų prieš Kubą.

Egipto gamyba turi gero pasisekimo

Kairas. — Egiptas, atsikratęs Anglijos viešpatavimo, daro didelį progresą. Industrios ministras Dr. Aziz Sidky raportavo, kad 1958 m. Egiptas į užsienį išvežė tik 9,000 tonų medvilnės siūlų, o jau 1960 metais 34,000 tonų.

Kai Egiptas baigs penkerių metų planą, tai jis turės pastatęs ir įrengęs 733 naujas industrines įmones, su 42,000 darbininkų. Tada industrijoje dirbs jau apie 200,000 darbininkų.

Karčiamninkui visi "svečiai" lygūs

Washington a s. — 170 gamtos mylėtojų pėsti ėjo iš Seneca, Md., į Washingtoną 16-kos mylių kelionę. Juos užklupo lietus. Jie šlapi subėgo į John Reges Old Angles Inn karčiamą.

Karčiamas savininkas, bijodamas, kad jie nesušlapintų sausus kostumerius, pareiškė: "Aš biznį darau, kad pasidaryti pinigų, o ne valkatoms tarnauti".

Tarp įėjusių buvo Aukščiausio Teismo narys William Douglas, senatorius Paul Douglas iš Illinois ir JAV vidaus sekretorius S. L. Udallas.

Havana. — Nors Jungtinių Valstijų vyriausybė jau kelis kartus ragino savo piliečius išvažiuoti iš Kubos, bet dar jų vis yra apie 300. Kai kurie iš jų dalyvavo suokalbyje ir yra suimti.

Teheranas. — Irano karalius (šakas) M. Riza Pahlevi paleido parlamentą ir visą galią perdavė premjerui Ali Amini.

Maskva. — Manoma, kad Kubos premjeras Kastro asmeniniai atvyks gauti Lenino dovaną už taiką.

Washingtonas. — Senatiniame Užsienio Reikalų Komitete Ruskas, JAV Valstybės sekretorius, sakė, kad "neplanuojama nauja invazija į Kubą". Jis sakė, kad balandžio 17 dienos invazija "buvo didžiulis JAV pralaimėjimas".

Washingtonas. — JAV viceprezidentas Johnsonas išvyks į Tolimuosius Rytus. Jis lankysis Thailande ir Pietų Vietname.

Harrison, Arkansas. — Nusiautė perkūnija su tornado vėjais. Žuvo 12 žmonių ir padaryta labai daug nuostolių.

Hanojus. —Šiaurės Vietname žemdirbiai jau turi 7,000 žemės ūkio kolūkių.

Berlynas. —Rytų Vokietija pastatys du fabrikus Kuboje. Vienas gamins siuvimo mašinas, kitas turės 25,000 verpimo špulių.

Tokio. —Japonų laikraščiai rašo, kad iki ateinančios vasaros Kinija jau turės pasigaminus atominę bombą.

Brasilia. —Į Braziliją atvyko Tarybų Sąjungos prekybos delegacija. Prezidentas Quadros ją pasitiko ir ilgai tarėsi.

Washingtonas. — Jungtinės Valstijos siunčia J. C. Holmes ambasadorium į Iraną.

Piknikų Kalendorius

Įsitėmykite žemiau nurodytus piknikus ir pasirūpinkite atsilankyti į juos.

BALTIMORE, MD.

"Laisvės" paramai piknikas įvyks Birželio-June 11 d., Slovak National Home and Park, 6526 Holabird Ave., muzika nuo 3 iki 7 P. M.

LAWRENCE, MASS.

Pikniką rengia Naujosios Anglijos Lietuvių Komitetas, įvyks Birželio-June 18, Maple Park, Methuen, Mass. Bus graži dainų programa.

BROCKTON, MASS.

Didysis "Laisvės" naudai piknikas įvyks Liepos-July 2 d., Ramova Parke, Montello, Mass.

'ZAPOROŽIETIS UŽ DUNOJAUS'

TRIJŲ AKTŲ OPERETĖ

Suvaidins Brooklyno Aido Choras vadovybėj Mildred Stensler

Aido Choras, kuris suvaidins šią operetę, vadovaujant Mildred Stensler

GEGUŽĖS 21 MAY, 1961

Prasidės lygiai 2-trą valandą popiet. Prašome nesivėlinti

VENTA SALĖJE

103 GREEN STREET, WATERBURY, CONN.

Operetė **"Zaporožietis už Dunojaus"** yra vertimas iš ukrainų kalbos, pilna žavėjančios muzikos ir juokų. Vertinga kiekvienam ją pamatyti. Kviečiame lietuvių visuomenę skaitlingai atsilankyti!

Iš laiškų

Kaunas, 1961. IV. 29

Didžiai gerbiamas
drg. Mizara!

Širdingai sveikinu "Laisvės" kolektyvą su Gegužės Pirmąja — darbininkų solidarumo švente. Taip pat siunčiu nuoširdžius sveikinimus laikraščio penkiasdešimtmečio proga. Linkiu visam kolektyvui laimės, sveikatos ir ilgiausių metų.

Skaitome "Laisvę" visi— giminės, pažįstami — su dideliu susidomėjimu. Iš laikraščio sužinom apie lietuvių gyvenimą JAV. Ypatingai man įdomu skaityti, kadangi, nors ir labai trumpą laiką buvau JAV, laikraštyj randu daug pažįstamų pavardžių, kas sukelia malonius, neužmirštamus prisiminimus.

I. Sadauskaitė

(Inž. Sadauskaitė buvo viena Lietuvos turistų, aplankiusių mus 1960 m. gale. —*Redakcija)*

Gerb. "Laisvės"
Redakcija:

Nuoširdžiai sveikinu visą Jūsų kolektyvą 50 metų minėjimo proga.

1908 m. aš iš Lietuvos dar jaunas berniukas atvykau į Nashua, N. H. Kuomet pirmą kartą į šviesą pasirodė "Laisvės" 1-mas Nr. (1911m.), mes, nashuviečiai Karolis Barauskas, Konstantinas Noreika ir dar keletas kitų pažangiųjų, nepaprastai nudžiugome. Mūsų Nashuvės lietuvių socialistų kuopa visą laiką buvome nuolatiniai "L-vės" rėmėjai. Aš pats asmeniškai pažinojau: Leoną Prūseiką, J. Valatką ir vieną Naudžių.

Esu rašinėjęs iš Nashuvės padangės straipsnelių ir eilėraščių.

Vėlesniu laiku per didįjį karą, kuomet gyvenau Brooklyne, N. Y., taip pat buvau aktyvus pažangių lietuvių tarpe. Neatsimenu, 1918 ar 1919 metais, rodosi Brooklyne, įvyko didysis istorinis Lietuvių socialistų sąjungos suvažiavimas, kuriame žymiai didesnė dalis pasisakė už komunistus.

Per visą tą laikotarpį turėjau glaudžius santykius su "Laisvės" kolektyvu. Asmeniškai man buvo pažįstami: Mizara, Bimba ir Petras Šolomskas, su kuriuo buvome vienminčiai ir geri draugai. 1920 m. aš su keletu jaunų lietuvių išvykome savanoriškai į Tabų Sąjungą.

1923 m. grįžus į Lietuvą, dar susirašinėjau su kai kuriais gyvenančiais Amerikoje savo buvusiais draugais. Atsimenu, gavau liūdną laišką nuo drg. Petro Šolomsko, kuriame pranešė, kad jo brangioji draugė-žmona (Verutė) buvo džiovos auka.

Aš esu jau nusenęs 69 metų. Labai norėčiau prieš mirtį dar susirašinėti su sekančiais mano buvusiais artimais draugais (kurių nežinau adresų): P. Šolomsku, Antanu Čelkiu, Volteriu Daukšu ir Leonu Bushmanu-Irvingu.

Labai būčiau dėkingas "Laisvės" redakcijai už viešą paskelbimą, kad aš ieškau viršminėtų savo draugų.

Reiškiu gilią pagarbą,
Tekorius Antanas
Varnių rajonas
Pavandenės paštas
Lithuania, USSR

Lietuviškos naujienos

Rašo A. Zienius

ŽINGSNIS Į ŽINGSNĮ

Amerikiečio Sheparto žygdarbis, po Gagarino, lietuviškam protui pateikia tik dar stipresnį argumentą: kalbos apie mažų tautų, genčių mokslinę, kultūrinę, ūkinę, socialinę, galiausiai politinę nepriklausomybę nuo pasaulio tėra vaikų arba siaurapročių intrigantų pastangos. Tenka tai nuolat atkartoti, kai vartant išeivijos dešiniosios spaudos puslapius, mirgėte mirga tvirtinimai apie "laisvintojų" pastangas įtikinti Amerikos ir Europos kontinentalinės politikos skatintojus apie būtinybę mažytei Lietuvai garantuoti "nepriklausomybę" jų partijoms, jų grupėms, jų interesams.

Jei žinome, kad prie Gagarino išskridimo erdvėn prisidėjo ne vienas, kad ir netiesioginiai, lietuvis mokslininkas, tai neteko girdėti, kad nors vienas iš milijono lietuviškos kilmės amerikiečių būtų kuo nors talkininkavęs Shepardo skridime. Bet tai nedaro skirtumo. Žygdarbiuose, kaip šie, biologinė - tautinė kilmė mažai reiškia. Didžiuojasi esąs vieno ar kito kontinento pilietis, pasaulio pilietis!

MOTINA TARP DVIEJŲ ŠALIŲ

Praėjusią savaitę lietuvė motina, neseniai atvažiavusi pas du sūnus New Jersey valstijoj, ilgokai pasisvečiavusi, išvyko atgal Lietuvon pas ten likusius vaikus, nes "tėvynėj vistiek mieliau."

PAŽANGA VILNIAUS TELECENTRE

Balandžio pabaigoje Vilniaus telecentras pradėjo transliuoti tiesiogines programas iš Kauno didžiosios sporto salės, o tuoj po to ir iš Maskvos, kur vyko TSRS-JAV-bių krepšinio pirmenybės. Nuo šio pavasario telecentran perėjo dirbti ir žinomas Lietuvos filmininkas Leonas Tautrimas, kurio spalvotas filmas "Neringa" susilaukė visuotinio pripažinimo.

LIETUVIO FILMAS TARPTAUTINIAM FESTIVALY

Kaip praneša Festival Foundation organizacija, jos prezidentu yra kompozitorius Gian Carlo Menotti, David C. Stone pastangomis Italijoj, Spoletto mieste, įvyks tarptautinis filmų festivalis, kuriame bus rodomi dešimt "new American cinema" filmų. Iš jų vienas bus ir biržiečio Jono Meko filmas "Medžiai ir šautuvai."

Mažai stoja į JAV "Taikos korpusą"

Washingtonas. — "Taikos korpuso" vedėjas S. Shriveris praneša, kad labai sumažėjo skaičius norinčių stoti į "Taikos korpusą". Pirmiau per dieną ateidavo apie 300 aplikacijų, o dabar jau tik perpus tiek.

Iš 7,500 aplikantų tik apie 500 viršininkai rado tinkamais priimti į tą korpusą. Visas aplikacijas peržiūri F.B.I. ir C.I.A. viršininkai.

Dabar eina paties "Taikos korpuso" centrų suorganizavimas ir jau yra apie 3,000 dirbančiųjų. Iki metų galo nori gauti 20,000 kandidatų.

Svarbi konferencija

Susipažinti su įvairiais biliais ir įstatymais, kurie liečia sveturgimius, yra šaukiama konferencija. Organizacijos, kurios gyvuoja savo narių ir visuomenės gerove rūpintis, turėtų jon pasiųsti delegatus arba bent stebėtojus, kurie parneštų draugijos susirinkimui nors dalį ten pateiktų svarbių informacijų.

Konferencija taip pat planuos priemones paveikti į JAV Kongresą, kad jis kai kuriuos aršiausius įstatymus panaikintų, ar kiek sušvelnintų. Taipgi veiks prieš naujiems blogiems įstatymams jau esamus Kongrese pasiūlytus bilius.

Konferencija įvyks geg. 20 d., nuo 1 iki 5 val., unijų centre, 13 Astor Place, New Yorke.

Svarbi informacija

Laisvėje gegužės 5-tos laidoje, straipsnis "Nauji biliai ir nauji Amerikos žmonių laisvėms pavojai" pateikia daug svarbios informacijos apie kai kuriuos tuos bilius. Išsikirpkite! Būtina juos pažinti ir galėti apie juos kitiems pasakyti.

Koresp.

LDS 13 kp. reikalai

Geg. 3 d., Laisvės salėje, įvyko LDS 13 kp. susirinkimas.

Valdyba raportavo, kad kuopos reikalai tvarkoje, ligonių šiuo metu neturime.

Prisiminta apie LDS kuopų pikniką, kuris įvyks birželio 18 d., Kasmočiaus sode, Great Neck, N. Y. Kitame susirinkime teks išrinkti darbininkus. Svarbu, kad visi mūsų kuopos nariai tai įsitėmytų ir birž. 18 d. piknike dalyvautų.

Sekamas kuopos susirinkimas įvyks trečiadienio vakare, birželio 7. Kuopos valdyba prašo visų narių šiame susirinkime dalyvauti, nes turėsime svarbių LDS reikalų. Ypač svarbu pasitarti apie LDS vajų, geg. 1 d. prasidėjusį. Dabar nauji nariai galima įrašyti į pašalpos ir apdraudos skyrius be daktaro egzaminacijos. Tai didžiulis palengvinimas.

Kuopietis

SVEIKINO "VILNĮ"

Dienraščio "Vilnies" redaktoriaus V. Andrulio vizito Brooklyne metu J. L. Kuršėniškis įteikė $5 Vilnies suvažiavimui pasveikinti.

S.

LLD 1 KP. MITINGAS

Įvyks gegužės 12-tos vakaro 7:30, Kult. Centre.

Valdyba

STAIGIAI MIRĖ JOHN CASHMORE

Važiuodamas po pietų staigiai mirė Brooklyno prezidentas John Cashmore. Jis buvo 65 metų amžiaus. Mirė nuo širdies smūgio. Buvo gimęs ir augęs Brooklyne.

Audros padarė JAV didelių nuostolių

Chicago. — Baisios audros su perkūnija nusiautė per kelias vidurines valstijas ir padarė labai daug nuostolių. Jau žinoma, kad nelaimėje žuvo apie 40 žmonių.

Audros siautė Ohio, Kentucky, Missouri, Arkansas, Oklahoma, Indiana ir Kansas valstijose. Daug upių išėjo iš vagų ir užplovė didelius plotus.

Lietuvių Namo Bendrovės reikalais

Gegužės 8 d. vakare, Ozone Park, N. Y., įvyko Lietuvių Namo Bendrovės šėrininkų suvažiavimo išrinktų direktorių pirmasis susirinkimas. Devyni direktoriai dalyvavo, du neatsilankė.

Šiame susirinkime svarbiausias klausimas buvo — reikalingų viršininkų išrinkimas. Be didelio prašymo Walteris Keršulis vėl apsiėmė eiti prezidento pareigas, o Stasys Titanis — vice prezidento pareigas. Abu geri darbuotojai, be atlyginimo daug darbo bendrovėje atlikę. Vienbalsiai jie išrinkti. Sekretorium-iždininku vienbalsiai išrinktas Kazys Nečiunskas, taipgi nepailstantis mūsų darbuotojas.

Iš šėrininkų suvažiavimo raportas rodo, kad viskas suvažiavime gerai pavyko, daug svarbaus darbo atlikta. Visi suvažiavimo dalyviai buvo sočiai pavaišinti ir iškaščių nedaug tepadaryta — tik apie $75. Vaišes suruošė ir jose dirbo J. ir M. Kalvaičiai Jurgis Bernotas, Viktorija Balkus ir K. Čekauskienė, J. Grybas savo mašina padėjo reikmenis suvežti. Direktoriai jiems už tai dėkingi.

Pirmiau buvo spaudoje paminėta, kad ir iš toliau buvo suvažiaviman atvykusių. Bet nepaminėta, kad suvažiavime dalyvavo iš Binghamton, N. Y., Viktorija Zmitraitė - Miller, P. Jasilionienė ir M. Kulbienė; iš Wilkes-Barre apylinkės dalyvavo abu Žilinskai ir Ona Globičienė.

Suvažiavimo metu ir tuojpo suvažiavimo sekami šėrininkai dovanojo savo šėrus "Laisvei":

Juozas Gavėnas-Gowen, Brooklyn, N. Y., vieną šėrą.

St. Radušis pridavė mirusio Kazio Maziliausko, Jersey City, N. J., vieną šėrą.

A. Grigaitis, pirmiau gyvenęs Pittsburghe, dabar Jennings, La., du šėrus.

Suvažiavimas buvo vienas skaitlingiausių. Direktorių ir finansinio stovio raportai buvo aptarti ir vienbalsiai užgirti. Visi tarimai buvo vienbalsiai priimti, nors diskusijose ir buvo skirtingų nuomonių vienu bei kitu klausimu.

Dabar direktoriai imasi darbo vesti Bendrovės reikalus, kaip jie geriausia išmano, iki sekamo šėrininkų suvažiavimo.

Rašant Bendrovės reikalais laiškus reikia adresuoti sekamai: Lithuanian Bldg. Corp., 102-04 Liberty Ave., Ozone Park 17, N. Y.

J. G.

LLD 185 kuopa ruošia išvažiavimą į pajūrį

Geg. 10 d. LLD 185 kuopa laikė susirinkimą. Narių dalyvavo nemažai. Susirinkimas buvo gyvas. Aptarta keletas svarbių organizacinių ir visomeninių klausimų.

Fin. sekr. K. Briedis raportavo, kad jau visi nariai pasimokėjo už šiuos metus savo mokestis. Šiemet jau gauta keturi nauji nariai. Kuopa auga, gerai veikia.

Platus buvo raportas iš Apskrities konferencijos, kurioje buvo nustatyta kvota kuopoms įrašyti naujus narius. Mūsų kuopai teko 7 nauji nariai. Kadangi jau įrašyta keturi nauji, tai liko tik trys įrašyti. J. Grybas pasižadėjo įrašyti du naujus narius. Kiti taipgi pasidarbuos. Atrodo, kad mūsų kuopa savo kvotą išpildys su kaupu.

Nusitarta ruošti išvažiavimą į pajūrį birželio 4 d. Išvažiavimo dalyviams bus paruošti pietūs. Dabar jau galima registruotis pas J. Grybą, K. Briedį ir kitus. Komisija gavo pakankamai automobilių svečius nuvežti į vietą. Galėsime pajūryje gražiai laiką praleisti, pasimaudyti, papietauti. Apie tai bus vėliau daugiau informacijų.

Susirinkimo pabaigoje buvo diskusijos apie R. Mizaros knygą "Žvilgsnis į praeitį". Diskusijoms įvadą padarė V. Kazlauskas.

Kp. narys

PARODYS KOMEDIJĄ SPALVINIAME FILMĖ

Lenkų pažangiečiai parodys gražų, spalvinį, Tarybų Sąjungoje gamintą filmą **Carnival in Moscow.** Parengimas įvyks sekmadienį, gegužės 14 d., pradžia 3:30 val. po pietų, Polonia Club patalpoje, 201 Second Ave., Manhattane. Paaiškinimai bus anglų kalba. Įžanga veltui.

Aido choro garbės nariai - rėmėjai

Neseniai buvo paskelbta, kad Aido choras verbuoja į chorą garbės narius. Ir štai nuo to laiko jau įsirašė garbės nariais šie asmenys: J. Aleksaitis iš Connecticut, J. Weiss, O. Cibulskienė, O. Černauskienė, De Vetzko, J. Gasiūnas, V. Lisajienė, J. Kairys, K. Joneliūnas, P. Bečis, A. Bečienė, M. Siman, K. Balčiūnas, A. Mikalaus, J. Deltuva, M. Adams, G. Stasiukaitis, Sofija Petkus, O. Malkūnienė.

Tai labai džiugu, kad toks skaitlingas būrelis prisirašė garbės narių. Ir kai įsirašys daugiau, tada rengsime garbės narių vakarėlius ir dainuosime visi kartu.

Šitoks rėmimas ir kitokios dovanos, kurias aukoja geri žmonės, dainų mylėtojai, priduoda daug ūpo ir energijos choro dainininkams dėl veikimo. Juk tik rėmėjams remiant mes galėjom nusiųsti mūsų dainininkus į Čikagą, ir taipgi Brooklyne suvaidinti operetę "Zaporožietis už Dunojaus". Taigi, Aido choro nariai labai dėkingi visiems jums rėmėjams ir pasižada stengtis dainuoti dar gražiau ir liksminti jus visus.

Beje, įsirašyti choro garbės nariu galima bile kada ir labai lengva. Tik reikia pasakyt bile aidiečiui, kad nori būti choro garbės nariu, priduot savo adresą ir penkinę, ir jau narys per vienus metus laiko.. Ir vienas "Complimentary" biletas bus jums pasiųstas dėl Aido choro parengimo sykį į metus.

Taigi, visi esate prašomi prisirašyti. Į repeticijas garbės nariams ateidinėti nereikės. Mes žinom, kad jus "Šurum burum" vakarėliuose ir be repeticijų galėsit dainuot.

Jonas Juška,
Sekretorius

Svečiuose pas rusus

Šeštadienį, gegužės 6 d. progresyvių rusų Arrow Park korporacija, nuosavame parke, Monroe, N. Y., turėjo suruošusi banketą. Tai buvo pramoga pavasarinio sezono atidarymui.

Žmonių atsilankė ir iš tolimesnių vietų. Viena grupė iš Pa. valstijos pirko šėrų net už tūkst. dol.

Skaitlingame svečių būryje buvo nemaža grupė ir lietuvių, kurie buvo susodinti prie jiems rezervuoto stalo. Kai kurie iš lietuvių ten buvo pirmą kartą. Sakė, kad jiems patiko.

Svetainė žymiai pagražinta, taipgi įvesta apšildymo ir vėsinimo sistema. Vasarinio sezono laiku šeštadieniais vyksta šokiai prie gero orkestro.

Tinkama vieta nebrangiai praleisti vakacijas.

Ten buvęs

Moterų atidai

Trečiadienį, gegužės 17 d., Moterų Klubas laikys paskutinį šio sezono mitingą. Visos narės kviečiamos pribūti laiku — 7:30 val. vakare, Laisvės salėje, 102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N. Y.

Po trumpo, bet svarbaus, mitingo, turėsime vaišių— kavutės ir namie keptų pyragų, kuriuos prisižadėjo iškepti mūsų geros klubietės P. Mažilienė, O. Gilmanienė ir E. Kasmočienė. Gi M. Yakštienė parūpins dar ko geresnio. Tad būkime visos.

Valdyba

Nueikite į svečius pas draugus latvius

Pažangieji šio didmiesčio latviai ruošia koncertą šio šeštadienio vakarą, gegužės 13-tą. Brooklyniečių Aido choras bus vienas dalyvių programoje. Būtų gražu, jei ir neaidiečių būrys nuvyktų pastiprinti kaimyniškos tautos žmonių darbą. Pradžia 8 valanda.

Vieta: Estonian Hall, kampe 125th St. ir Lexington Ave., Manhattane (prie pat IRT Lexington traukinio 125th St. stoties).

Būsiu

BAUDŽIA STUDENTUS

Teisėjas A. E. Maglio nuteisė 19 studentų iš New Yorko universiteto po 60 dienų kalėjimo už tai, kad jie nesislėpė laike Civil Defense surengtų bandymų "užpuolimo iš oro".

Tie bandymai įvyko balandžio 28 dieną. Tada apie 1,000 žmonių maršavo prie City Hall, protestuodami prieš bandymus, žmonių nervų gadinimą ir gąsdinimą karu.

Laike teismo lauko pusėje įvyko demonstracijos ir buvo reikalauta panaikinti skiriamą bausmę.

ATVYKO TARYBINIAI DANTISTAI

Kultūriniame bendradarbiavime penki daktarai-dantistai atvyko iš Maskvos į New Yorką. Jie lankėsi New Yorko universiteto dantisterijos kolegijoje ir kitur.

Dr. A. I. Doinikovas sakė, kad pas mus yra gerai įrengtų dantų taisymo istaigų, turime gerų įrankių, bet kai kuriais klausimais reikėtų padiskusuoti, kad pagerinus dantų taisymą.

Filmai

Return to Peyton Place

Vertas, tikrai vertas dėmesio šis filmas.

Turbūt dauguma filmų mėgėjų iki šiol jau spėjo pamatyti pirmąjį šios serijos filmą **Peyton Place,** išleistą prieš apie porą metų. Filme vaizdavo kaimą, kuriame papročių senienos, tamsa, varganųjų visuotinė priklausomybė nuo "aukštesniųjų" slopino, žudė gyvenimą.

Dabar išleistas naujasis filmas **Grįžtu į Peyton Place** vaizduoja tą patį kaimą, tų pačių prietarais ir vienas kito baimėmis supančiuotų žmonių gyvenimą.

Tačiau vienas pavasaris išaušo kitoks.

Kaimo mergšė parašo novelę. Ji iškviečiama New Yorkan pas knygos leidėją parašyti reikalingas pataisas. Nieks nežino, kas ten parašyta, vienok kaimas išsugdęs autorę, lūkestingai tikisi pakilimo. Motina, giminės džiugiai jaučia savo vertybę didėjant. Pagaliau, knyga išeina. Kritikai knygą giria. Autorė laimi premiją.

Kokie vėjeliai liuliuoja jaunos autorės gimtinę knygai pasiekus kaimą?

Kaime dūksta, stūgauja įsiaudrinusi Peyton Pleiso "aukštuomenė" — ji knygoje atpažino save, nors ir ne tais vardais įrašyta. Atpažino savo dviveidę moralybę ir išsirdo ant autorės. Net išnaktėmis zirzia telefonai ponių pas ponias. Šen ir ten šusteli iš kamino staigi srovelė dūmų. Įsakyta knygą išmesti iš mokyklos. Sugrįžtančiai namo autorei net tikros motinos pastogėje nėra vietos... kaip galėtų motina prieš "žmones" toleruoti tokią gėdą?

Bet **žmonės** galvojo kitaip. Kai mokytojas sušaukė kaimo susirinkimą ir pasiūlė knygą sugrąžinti mokyklon, iš pradžių jaunimas, o vėliau ir įsidrasinę senesnieji, pripažino, jog knyga atvirai pažvelgė į pačių kaimo gyventoju sąžinę. Kad reikia šalinti ne knygą, o tik įsikerojusias blogybes.

Greta minėto, aišku, šioje 20th Century-Fox dramoje yra romansu, o kai kur ir juokelis. Rodo dviejuose miesto centro teatruose. Paramount ir Normandie.

S.

"RUSSKY GOLOS" JAU SUKĖLĖ $28,000

Pažangiečiai rusai turi finansinį vajų sukėlimui $50,000 palaikymui dienraščio. Nėra abejonės, kad jie sukels. Jau sukėlė $28,000 Tik per dvi pastarąsias savaltes sukėlė beveik $2,000.

COSMOS TRAVEL BUREAU
Skelbia
EKSKURSIJĄ į LIETUVĄ

APŽIŪRĖK MIESTUS—
APLANKYK GIMINES.
Specialios grupinės ekskursijos ruošiamos lėktuvais arba laivais.

Speciali Kelionė
su M. S. BATORY
Į LENINGRADĄ
Liepos 11, 1961

Vietų skaičius ribotas.
Reikia rezervuotis iš anksto.

Mes taip pat padedam atkeliauti jūsų giminėms iš USSR

Smulkmenų ir pilnesnių informacijų rašykite arba skambinkite
Telefonas CIrcle 5-7711

COSMOS
TRAVEL BUREAU, Inc.
45 West 45th Street
New York 36, N. Y.

Seniausia ir labiausiai patikima kelionių agentūra